Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 241 (16764) | 1984 оной октябриин 20, суббото | Сэн 3 мүнгэн.

КПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОДО

...нэй кадрова политикын зарим асуудалнуудаар нүхэр ...Черненкын дурадхалнуудые КПСС-эй ЦК-гай Политбю... заседани дээрэ зүбшэн хэлсэбэ. Хүгжэлтэ түгэс ...змые нарижуулан hайжаруулха үедэ шиидхэгдэдэг ... орёо нарин зорилгонууд, арадай hуралсалай болон ...болбосоролой хэмжээнэй ургалта кадрнуудта, тэдэнэ... хэрэгэй, суртал бодолой болон арюун зүб ябада... шанарта дээшэлүүлэгдэhэн эрилтэнүүдые табина. ... гол ёhонуудые наринаар сахижа, кадрнуудые шэ...билгые ба хүмүүжүүлгые hайжаруулха хэрэгтэй болоно. ...ическэ талаараа болбосоронги, ажал хэрэгээ hайн ..., арюун зүб ябадалтай, олониитын дунда хүндэтэй, ... политикые амжалтатайгаар бэелүүлжэ шадаха хүтэл...шэдэй ажахын ба соёлой байгуулалтын бүхы участо... толгойлдог болохын тула партийна комитедүүд үсэ-... оролдохо уялгатай.

...мэришэн ангиин, колхозно таряашадай, интеллиген...нэрнүүдэй, залуушуулай дундаhаа эрхим түлөөлэг... шэлжэ, кадрнуудта шэнэ хүсэ нэмээхэ хизааргүй ехэ боломжонууд манда бии. Тиихэдээ аха үеын шалгагда... кадрнуудтай хамта холо ошохо залуу хүдэлмэрилэгшэд ..., дүй дүршэлыень халан абаха, хатуужаха зэргэтэй... ...дай ажал хэрэгэй болон партийно-политическэ бэ... улам нарижуулан hайжаруулха, кадрнуудай найдам... ...ние байгуулха гээшэ шухала удха шанартай. Кадр... хүдэлмэриин хойноhоо зохихо хиналта тогтоолгодо пар... үүргэ олгоно. Юуб гэбэл, иимэ хиналтын үгы байлга ...ндүүнүүдэй, дутагдалнуудай, харин заримдаа тушаа...бээр хэтэрүүлхэ шалтаг болодог гэжэ бодото байдал ...

... зорилгонуудые үндэhэн болгон, кадрнуудтай ябуулаг... бүхы хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлгэдэ, кадрнуудые ...табилгые ба хүмүүжүүлгые hайжаруулгада шэглүүлэг... тодорхой хэмжээнүүдые хараалжа бэелүүлхэ гээд ... республикануудай компартинуудай ЦК-нуудта, пар... крайкомуудта, обкомуудта, окружкомуудта, горкомууд ... райкомуудта Политбюро дурадхаба. Арадай ажахые ... социально-соёлой байгуулалтые залан хүтэлбэрилхэ ... эрилтэнүүдые хараада абан, хүтэлбэрилхы кадр... мэргэжэл шадабарие дээшэлүүлхэ талаар мүнөө ...гдэдэг гуримые эдэбхижүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые ... хараалха даалгабаринууд тус тус эмхи зургаануудта ... байна.

...С-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно ... Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко ба Араб ...лис hэргэн хүгжэлтэ гэдэг партиин Генеральна секре... Сириин Араб Республикын Президент Хафез Асад ... хоорондо болоhон хөөрэлдөөнэй дүнгүүд Политбю... заседани дээрэ хаража үзэгдэhэн, hайшаагдаhан байна. ...барисаанай ба үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда ... эдэ хөөрэлдөөнүүд хадаа СССР-эй болон Сириин, ...эй ба ПАСВ-ай хоорондохи үрэ түгэс харилсаа холбоо... амжалтатайгаар хүгжэжэ байhые, империализмын ээрхэг ... политикада эсэргүү, эб найрамдал сахин хамгаал... бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ тэдэнэрэй нэгэн hанал... ...hые шэнээр батадхаба. Сириин болон бусад араб ... үнэн зүб хэрэгые арабуудта сепаратна үгэсөө ..., Дүтын Зүүн зүгтэ ёhотой амгалан тайбан байдал ... замда hаад түбэг татаха гэhэн США-гай ба Израи... ...лгэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлыень, Советскэ Союз саа... бүхы талаар дэмжэхэ байна гэжэ Политбюро онсо... ...ба.

... Финлянди хоёрой хоорондо саг зуурын эблэрэл ... хэлсээндэ гар табигдаhаар ба «Финлянди — Советскэ ... гэжэ бүлгэмэй байгуулагдаhаар 40 жэлэй ойдо зорю... баяр ёhололдо совет делегациин хабаадаhан тухай ... Г. В. Романовай мэдээсэл шагнагдажа, hайшаагдаа. ... hүүлээрхи 40 жэлэй туршада хоёр ороной хоорондо... харилсаануудта хани барисаан, нэгэ нэгэндээ этигэлгэ ба ... туршэнэрэй ёhо заншал улам бэхижээ гэжэ тэмдэглэг... саг саараар туршагдаhан энэ хараа шугамые үргэлжэлүүл... СССР-эй болон Финляндиин арадуудай аша туhада харюу... Европын хойто хубида эб найрамдал ба тогтонижонги ... Европо түбидэ аюулгүй байдал ба харилсаа холбоо ...хэ шухала нүхэсэл болодог байна.

...циональна Сүлөөрэлгын Фронт гэдэг партиин уряалаар ... Арадай Демократическа Республика ошожо ерэhэн ...эй делегациин хүдэлмэриин дүнгүүд тухай нүхэр Б. Н. ...маревой мэдээсэлые Политбюро hайшааба. Тиихэдээ ...эй болон АНДР-эй хоорондохи хани барисаа ба харил... холбоое, КПСС-эй ба ФНО гэдэг партиин хоорондохи ... хүгжөөхэ талаар манай хараа шугам хубилхагүй юм ... онсолон тэмдэглэгдэhэн байна.

...мунис партиин ба Совет гүрэнэй дотоодын болон га... политикын бусад зарим асуудалнууд Политбюрогой ... дээрэ хаража үзэгдэhэн, шиидхэбэринүүд баталан ... байна.

НҮХЭР А. А. ГРОМЫКАДА ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыкада Ленинэй орден октябриин 18-да Кремль соо барюулба.

Шагнал барюулха үедөө нүхэр К. У. Черненко үгэ хэлээ.

Нүхэр К. У. ЧЕРНЕНКЫН хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ Андрей Андреевич!

Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй үмэнэ еХэ габьяатай байhанайнгаа түлөө, түрэhөөр 75 наhатай болоhонтойтнай дашарамдуулан, шагнагдаhан Ленинэй ордение Танда барюулха талаар намда үгтэhэн даалгабарие сэдьхэлээ ханангяар бэелүүлжэ байнаб.

Парти болон ороной үмэнэ Танай алдар габьяатай байhантнай, манай социалис гүрэнэй гадаадын политика зохёон бэелүүлгэдэ Танай оруулhан хубита үргэнөөр мэдээжэ юм.

Энэ шухала ажал ябуулгада наhанайнгаа 45 жэлые, тэрэ тоодо гадаадын хэрэгүүдэй министрэй тушаалда 27 жэлые зорюулhан байнат. Арбан нэгэ жэлэй туршада манай партиин ЦК-гай Политбюрогой бүридэлдэ оронот.

Соведүүдэй ороной эб найрамдалта ленинскэ гадаадын политикын гол ёhонуудые, бата бэхи эб найрамдалай, арадуудай эрхэ сүлөөгэй, бэеэ дааhан байдалай ба социальна хүгжэлтэ дэбжэлтын хэрэгые залан сэхээр, эршэмтэйгээр сахин хамгаалдаг гүрэнэй нэрэ хүндэ ехэтэй ажал ябуулагшадай нэгэн гэжэ Таниие, Андрей Андреевич, Советскэ Союзда, дэлхэйн олон оронуудта hайн мэдэдэг байна.

Танай залан сэхэ ябадал, үргэн ехэ юумэ мэдэлгэ, айхабтар ажалша бүхэриг байлга сугтаа хүдэлдэг нүХэдэйтнай зүгhөө гүнзэгы ехэ нэрэ хүндэдэ хүртэнхэй.

Мүнөөдэр Эхэ оронойнгоо габьяата шагналые Танда барюулхадаа, өөрынгөө зүгhөө, эндэ суглараад байhан бүхы нүхэдэй үмэнэhөө Таниие, хүндэтэ Андрей Андреевич, халуунаар амаршалхые хүсэнэб.

Танда элүүр энхэ ябахыетнай, эб найрамдалые сахин хамгаалха, бэхижүүлхэ, уласхоорондын харилсаае хүгжөөхэ гэhэн тон шухала хэрэгтэ зорюулагданхай хүдэлмэридөө шэнэ ехэ амжалтануудые туйлахыетнай бидэ бултадаа хүсэнэбди.

* * *

Нүхэр А. А. Громыко харюугай үгэ хэлэбэ.

Нүхэр А. А. ГРОМЫКЫН хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ Константин Устинович!

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Намайе Ленинэй орденоор шагнаhантай дашарам дуулан, нэн түрүүн үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт.

Мүнөө эндэ Эхэ ороной үндэр дээдын шагнал намда барюулхадаа, Константин Устиновичай хэлэhэн халуун дулаан үгэнүүдэй түлөө үнэн зүрХэнэй баярые хүргэнэб.

Энэ шагналда хүртэхэ гээшэ ехэ нэрэ хүндэтэй байна. Тэрэ Советскэ Союзай Коммунис партиин ажал ябуулгада, тэрэнэй ленинскэ дотоодын болон гадаадын политикада бүримүhэн хабаатайл.

Зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгэн, шагнал хайра абабаб. Энэ хадаа минии ажалые үндэрөөр сэгнэhэн ушар болоно. Парти болон арадайнгаа үмэнэ уялгаяа саашадаашье нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тула хүсэ шадалаа гамнахагүйб.

Манай гүрэнэй hалбаран хүгжэлгэдэ, Ленинэй агууехэ хэрэгэй илан мандалгада, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал хангалгада туhалХа гээшэ намда, совет коммунист бүхэндэл адли, түбхын түрүүшын шухала удха шанартай оролдолго болоно.

Партиин шалгагдамал хүтэлбэри доро манай арад тэдэнэй урда табигдаhан коммунис байгуулалтын асари ехэ зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө шэн габьяатайгаар ажаллана.

Партийна Программын шэнэ редакцилгын баталагдан абтаха ёhотой КПСС-эй болохоёо байгаа XXVII съезд ороной экономическа ба социальна хүгжэлтын үргэн ехэ, удаан болзорой хараа түсэбүүдые парти болон арадай үмэнэ нээхэ юм.

Империалис хүсэнүүдэй харата ябуулгануудhаа уламжалан орёо түгшүүрилтэй болоhон мүнөө үеын дэлхэй дээрэхи оршон байдалда совет арадта амгалан тайбан байдал, ажал хангахын тула уласхоорондын таарамжатай hайн эрхэ байдал хангаха зорилго тон шухала удха шанартай байна.

Энэ зорилгые туйлаха гээшэ манай союзнигуудай ба хани нарай аюулгүй байдалые хангалгын аша туhатай, бүгэдэ ниитын эб найрамдалые бэхижүүлхын түлөө тэмсэлтэй таhаршагүй холбоотой юм.

Шахардуу шанга байдалые hулаpуулха, уласхоорондын харилсаае амгалан ёhоной оршон байдал руу тэхэрюулхэ зорилготойгоор манай орон бүхы гүрэнүүдтэй саашадаашье харилсаа холбоогоо hайжаруулха байна.

Манай ороной гадаадын политика түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэндэ ехэ нэрэ хүндэтэй юм.

Совет арадай зохёон байгуулхы ажал хадаа СССР-эй гадаадын политикын хүсэнэй буурашагүй эшэ үндэhэн болоно. Энэ ажалда улам ехэ амжалтануудые туйлахадамнай Советскэ Союзай нэрэ хүндэ, бүхы дэлхэй дээрэ социализмын нэрэ хүндэ улам бата бэхи болоно бшуу.

Ленинскэ ёhо заншалда үнэн сэхэ Коммунис парти, тэрэнэй Центральна Комитет, КПСС-эй ЦК-гай Политбюро дэлхэйн политикын асуудалнуудые саг үргэлжэ гол анхаралдаа байлгана. Совет гүрэнэй уласхоорондын ажал ябуулгые үдэр бүри залан хүтэлнэ.

Гадаадын политическэ фронтын хүдэлмэрилэгшэд Эхэ оронойнгоо аша туhые хэлбэришэгүйгөөр сахин хамгаалха, эб найрамдалай аша туhые шууд сэхээр хамгаалха юм гэжэ Таанадые, хүндэтэ нүхэдүүд, таанадаар дамжуулан партиин ЦК-е, Совет правительствые найдуулхыемни зүбшөөгыт.

Хүндэтэ шагналай түлөө, намда зорюулжа хэлэhэн халуун дулаан үгэнүүдэйтнай түлөө үгынгөө түгэсхэлдэ үшөө дахин халуун баяр баясхалан хүргэхые хүсэнэб.

* * *

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, Г. В. Романов, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев, В. М. Чебриков, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Е. К. Лигачев, Н. И. Рыжков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. Ф. Ватченко, нүхэр А. А. Громыкада шагнал барюулалгын ёhололдо байлсаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар үндэр дээдын шагналаарнь нүхэр А. А. Громыкые амаршалба.

Коммунис партиин ба Совет гүрэнэй аша туhада, эб найрамдал бэхижүүлхын аша туhада элүүр энхэ ябахыень, олон янзын ажал ябуулгадаа саашадаашье амжалтануудые туйлахыень тэрээндэ хүсэбэ.

(ТАСС).

Улаан-Үдын Ленинэй ордента локомотив-вагон заhабарилгын заводой механическа цехэй ажалай түрүүшүүл токарь Ю. Д. Краснояров (зүраг дээрэ зүүн гарhаа), слесарь В. М. Шокарев гэгшэд Агуу Октябриин 67 жэлэй ойн хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсажа, алдарта hайндэрые үндэр дүнгүүдтэйгээр угтахын түлөө оролдоно. Тэдэ ажалай эдэ түрүүшүүл ганса hайндэрэй урда тээхи ажалай вахтада hайнаар хүдэлнэ бэшэ, харин үдэр, hара, квартал бүхэндэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэдэг, бусалта зүбшөөл, заабари үгэжэ байдаг урагшаа hанаатай хүдэлмэришэд юм. Тиимэhээ тэдэнэр цехэйнгээ коллектив дотор хүндэтэй, магтаалтай.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

МОСКВАhАА МОРДОБО

Араб Социалис hэргэн хүгжэлтэ гэдэг партиин Генеральна секретарь, Сириин Араб Республикын президент Х. Асад октябриин 18-да Советскэ Союзhаа мордобо. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй уряалаар хани ёhоной албанай хэрэгээр тэрэ манай орон ерэhэн байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Тихонов, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ тэрэниие үдэшэhэн байна.

(ТАСС).

НОМДО ДУРАТАЙШУУЛАЙ СЪЕЗД

Мүнөө 16 миллион хүниие нэгэдүүлдэг номдо дуратайшуулай бүхэсоюзна эмхиие байгуулга хадаа манай общестывын оюун ухаанай үндэр болбосоролой гэршэ болоно.

Манай орондо жэл бүри табан миллион хэhэг ном хэблэгдэдэг. Шэнэ байдал эдэбхитэйгээр байгуулагшадые хүмүүжүүлгэдэ хэблэлэй үгын асари ехэ хүсые хүсэдөөр хэрэглэхэ зорилготойбди гэжэ ороной номдо дуратайшуул тоолодог. Москвада октябриин 18-да нээгдэhэн номдо дуратайшуулай hайн дуранай бүхэсоюзна бүлгэмэй III съездэ тэдэнэр суглараа.

Нүхэр К. У. Черненко түрүүтэй КПСС-эй ЦК-гай Политбюроhоо бүридэhэн хүндэтэ президиумые съездын делегадууд зоригжолтойгоор hунгаба.

ВОК-гой түбэй правлениин түрүүлэгшэ академик И. В. Петрянов-Соколов элидхэл хэhэн байна. Литературын баялигые үргэн олониитэ ажалшадай хэрэглэдэг болохын тула оролдодог эдэбхитэдэй ажал ябуулга тухай тэрэ тодорхойгоор хөөрэжэ үгөө. Партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр, ороной хүгжэлтын экономическа ба социальна политикаар бүлгэмэй хүдэлмэри тодорхойлогдодог гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

Шэнэ дэлхэй байгуулха гээшэ шэнэ дэлхэйн хүниие бүридүүлэн хүмүүжүүлгэ тухай эсэшэ сусашагүй анхарал оролдолго гаргаха гэhэн удхатай юм, гэжэ нүхэр К. У. Черненко онсолон тэмдэглээ hэн. Литературагүйгөөр шэнэ хүниие бүрилдүүлэн хүмүүжүүлжэ болохогүй юм.

Номдо дуратайшуулай бүлгэм үзэл сурталай шухала эмхи болонхой. Тэрэ олон hайн hайхан хэрэгүүдээрээ мэдээжэ. Номой олониитын hайндэрнүүдые үнгэргэлгэ, гүрэнэй болон албан зургаануудай библиотекэнүүдэй жасые хэрэглэлгые hайжаруулга, Сибириин, Алас-Дурнын, Хара бэшэ хүрьhэтэй нютагуудай шэнэ барилгануудта, морягууд болон загаhашадта, сэрэгэй частьнуудта зорюулжа, номуудые суглуулга гэхэ мэтэ тэдэнэй ажал хэрэгүүдэй тоодо ороно.

Делегадууд хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсаhан байна. Тобшолон хэлэбэл, Украинада ба Узбекистанда базова эхин эмхинүүдые байгуулhан ушар hайшаагдаhан байна. 194 мянган эхин эмхинүүдэй туд бүхэниинь номуудые идхан дэлгэрүүлхэ онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэ зэргэтэй гэжэ онсолон заагдаа.

hүүлэй арбан жэлдэ ороной уншагшадай тоо 40 миллион хүнөөр олошорhон байна. Арбадахи табан жэлэй туршада ниитын библиотекэнүүдтэ ниитэ-политическэ номуудые үгэлгэ 72 процент дээшэлээ. Эндэ библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд болон номдо дуратайшуулай аша габьяа ехэ. Гэбэшье библиотекэнүүдэй жасануудые хэрэглэлгын ашаг үрые дээшэлүүлгэдэ шэглүүлэгдэhэн тэдэнэрэй хамтын хүдэлмэрие үргэдхэхэ нөөсэнүүд үшөөл ехэ.

Номуудые идхан дэлгэрүүлхэ гээшэ ехэ политическэ удхатай хэрэг болоно гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ. Энэ хэрэгтэ зохёохы ёhоор хандаха, номдо дуратайшуулай хүдэлмэриин шэнэ онол аргануудые саг үргэлжэ бэдэрхэ шухала гэжэ тэдэнэр хэлээ.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. В. Зимянин, КПСС-эй ЦК-гай пропагандын таhагые даагша Б. И. Стукалин, эрдэм ухаанай болон соёлой ажал ябуулагшад, олониитын түлөөлэгшэд, социалис оронуудhаа ерэhэн айлшад съездын хүдэлмэридэ хабаадана.

Октябриин 19-дэ съезд хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлбэ.

(ТАСС).

Агуу Октябриин хүндэлэлдэ

МАНАЙШЬЕ ХУБИТА БАГА БЭШЭ

...Оньhожоруулагдамал 161-...колоннын коллектив ... мүрэнэй эрьеhээ Кода...хаданууд хүрэтэр түмэр ...дэлэн барилсажа, олон ... кубометр хайр шо... шулуу зөөлгөөр hара, ...ал бүрииннгөө даабарие ... дүүргэдэг заншал... Колоннын жолоошод, эк...ваторай машинистнүүд, ...бульдозеристнүүд оньhон тех... шадамар бэрхээр ашаг..., халаан бүрииннгөө даа... үлүүлэн дүүргэнэ. ...ошод В. Цибульский, ...Ананов, Г. Митин болон ... үдэр бүри үндэр бү... туйлажа, социалис мү...өөндэ эрхимлэнэ. ...Нэгэн бултанай, булта нэгэнэй түлөө» гэhэн уряа доро хүдэлмэришэднай мүрысөжэ, муу бэшэ үрэ дүн туйлажа, БАМ-ай барилгые болзорhоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулалсана. Байгша оной юhэн hарын даабариhаа гадуур 70 мянган кубометр хайр шорой зөөгөөбди. Түрүүшүүлэй оролдосо, шадабари гаргаhанай ашаар лэ эдэ бүхы амжалтанууд туйлагдаа, — гэжэ 161-дэхи колоннын ахамад инженер Э. И. Воронин хэлэнэ.

Оньhожоруулагдамал 161-дэхи колоннын коллектив Таксимо—Витим — Сюльбан гэhэн габшагай ажалай участок дээрэ тон эдэбхитэйгээр ажаллажа, «ЗапБАМстроймеханизация» трестынгээ хүдэлмэришэдэй дундаhаа олон удаа шалгараа. Эдэнэр Кодарай тоннель тойруулан саг зуурын түмэр харгы бариха даабаряа болзорhоонь холо урид дүүргэлсэбэ. Эдэнэй эдэбхи үүсхэл гаргажа, эршэтэй шангаар хүдэлhэн дээрэhээ БАМ-ай hүүлшын — «алтан валгалаа» болзорhоо урид холбогдоо гэхэдэ, алдуу болохогүй ха.

— Манай коллектив Ленэhээ Кодарай хаданууд хүрэтэр түмэр харгын далан барижа, олон миллион кубометр хайр шорой зөөгөө. Хүдэлмэришэднай КПСС-эй XXVI съездын хараалhан түсэб бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулаа. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэн жэлэй даабари бүри август hарада дүүргээ hэмди, — гэжэ Э. И. Воронин үгэеэ үргэлжэлүүлнэ.

Энэ түрүү колоннын коллектив байгша ондо 5 миллион 238 мянган түхэригэй барилга хэхэ даабаряа сентябриин 25-да дүүргэжэ, жэлэй дүүрэтэр үшөө 400 мянган түхэриг ашаглахаар эрин шиидэнхэй, дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаад, шангаханаар хүдэлжэ байна. Урдаа табиhан зорилгоёо үнэн сэхэ ажалаараа бодото дээрэнь бэелүүлхэнье аргатайбди.

БАМ-ай барилгашадай дунда Агууехэ Октябриин 67 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаhан социалис мүрысөөнэй эршэ үдэрhөө үдэртэ улам дэлисэтэй боложо, мүрысөөндэ түрүүлэгшэд олошоржо эхилээ.

М. НИКОЛЕНКО,
«ЗапБАМстроймеханизация» трестын инженер.

АЖАЛАЙ ШЭНЭ ТУЙЛААЛТА

Манай домог түүхэтэ Бархан уулымнай хормойhоо эмилээд, Икадай мундарганууд хүрэтэр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряалан нэмжыдэг юм.

Тракторно-таряан ажалай хоёр бригадануудые үнинэй механизаторнууд Ажалай Улаан Тугай орденой кавалер Р. У. Раднаев, районой соогоо суутай комбайнер ябаhан А. Е. Галсанов гэгшэд хүтэлбэрилжэ, эдэ үдэрнүүдтэ таряа хуряалгаяа түгэсхэбэ. Яhала баян ургаса хуряажа абтаба. Бүхыдөө социалис уялгануудай ёhоор 52.000 центнер ороохо таряан абтаха байhан hаа, 52.538 центнер hайн шанартай ороохон гээлтэ, хоролтогүйгөөр суглуулагдаа, КПСС-эй Хурамхаанай райком ба арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдком колхозоймнай таряашадые ажалай илалтаарнь амаршалба.

Манай механизаторнууд Октябриин hайндэртэ бэлэг болгон, шэнэ ургасаhаа 16000 центнер таряа гүрэндөө тушаагаа гэхэ гү, али түсэбтэ даабарияа хэдэ дахин үлүүлбэ гээшэ.

Таряа хуряалгада комбайнернууд Баяр Банаев, Шанюшка Занаев, Бата Баясанов, Бата Гомбожапов гэгшэд онсо шалгараа. Баяр Банаев 3000 центнерhээ үлүү таряа хадажа, нютагайнгаа хүн зониие урмашуулба. Колхозоймнай эрхим жолоошод Арсалан Анандуев, Доржи Банаев, Анатолий Матвеев, Бадмажап Даранов, Марк Маланов, Батор Урбашкиев гэгшэд таряа тоог дээрэ зөөхэдөө, ажалай үндэр бүтээсэ туйлаа. Манай колхозой үнинэй шефүүд болохо Улаан-Үдын авиационно заводой хүдэлмэришэд ехэ туhа хүргөө.

Поли дээрэхи намарай хүдэлмэриин үедэ hайнаар хүдэлхэ, амарха арга боломжонуудые колхозой правлени, партком, профсоюзай, комсомолой комитедүүд олгоо юм. Киномеханик Сергей Цыбенов шэнэ фильмүүдые харуулдаг байгаа. Полевой станай улаан буланда телевизор, бадминтон, бильярд гэхэ мэтэ зүйлнүүд бии hэн. Б. Цыренова, С. Гомбоева, В. Галсанова гэгшэд механизаторнуудые халуун эдеэгээр ходо хангажа байгаа.

Үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайнаар ябуулагдаа. Районой политэмхидхэгшэ Ж. В. Ангаланов таряа хуряалгын эхинhээ механизаторнуудтай хамта байрлажа, hонирхолтой лекци, политинформацинуудые үнгэргэдэг, социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай хөөрэжэ үгэдэг байhан юм. Тиигэжэ ажалай үндэр бүтээсэ туйлаhан манай таряашад hолоомо суглуулха, намарай паар хахалха, үрэhэ хүрэнгэ хааха ажалаа үргэлжэлүүлhээр.

Б. ДОНДУПОВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Хурамхаанай район.

ҮДЭР БҮРИ ОРОЛДОНОБДИ

...ныэй үлэhэн үе соо hү... дээшэлүүлхэ, сагаан ... гүрэндэ худалдаха тү... дүүргэхын түлөө со... мүрысөөн манай рай... дотор шэнэ хүсэтэйгөөр ...гэржэ байна. КПСС-эй ...комой болон райгүйсэд...кой шиидхэбэреэр габша... хүдэлмэриин юhэн, ар... хоног (декадник) сонос...онхой.

...Энэ мүрысөөндэ манай hү ...алиин хоёрдохи фермын ...коллектив баhал эдэбхитэй... оролсожо, арбан хоног ...ндэ, мүн hарадаа, квар... соо тэды шэнээн hү үй...лдбэрилхэ, тэдыень гүрэн... тушааха гэhэн тодорхой ...лго урдаа табяад хүдэл... байнхай.

...Дүрбэдэхи кварталда бидэ ...дэнь 650 центнер hү, ... тоодо октябрьда—210 центнер hү тоhоной заводто оруулха ёhотой байгаабди. Мүнөө габшагай юhэн декадникай түрүүшын хоёр арбан хоногынь үнгэрбэ.

Түсэбтэ даабаримнай хэр дүүрэжэ байнаб гээд харахада, иимэ. Фермэ энэ хоёр арбан хоног соо түсэбэйнгөө ёhоор 140 центнер hү тоhоной заводто ябуулха байhан hаа, тэрэнээ 10 центнерээр үлүүлээд байна. Тобшоор хэлэбэл, манай hаалишад малай үбэлжөөндэ оруулагдаhанhаань хойшо сүүдхэдэ 9—9,5 центнер hү hаадаг болонхой.

Түрүү hаалишад Ц. В. Андалаева, В. И. Орлова, Л. В. Резникова, В. М. Соломаха гэгшэд мүнөө үнеэн бүриhөө үдэрэй 6,5—7 хүрэтэр килограмм hү hаана.

Малаа үбэлэй рационоор hайса эдеэлүүлжэ, хүдэлмэриин үдэр бүриин тогтомол гуримые наринаар сахижа, булта мүрысэн ажаллахадаа hү hааха, гүрэндэ худалдаха түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэхэ зорилгоёо бэелүүлхэ гүйсэд аргатайбди.

Жэшээнь, Агууехэ Октябриин 67 жэлэй ойе ажалай бэлэгээр угтахын түлөө тэмсэжэ, hаалишад, малшаднай hү hааха жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь hараар урид— ноябрьда дүүргэхэ гэжэ шиидээ. Тиигэжэ жэлэй эсэс болотор түсэбhөө гадуур 270 центнер hү hааха, 360 центнер hү түсэбhөө үлүүлэн гүрэндэ худалдаха ёhотойбди.

Мүнөө фермэдэ байhан бүхы 290 үнеэд, түрэhэн 30 гунжадай 235-иинь hаалгана. Ноябрь, декабрьда хэдэн үнеэд тугаллаха байна.

Иигээд ерэхэдээ hаалгажа байhан бүхы үнеэдые hайнаар эдеэлүүлжэ, илангаяа буйлуулhан тэжээл hайса үгэжэ, hү ехээр hаахые хүн бүхэн оролдоно.

А. ОРЛОВ,
Баргажанай районой Шитханай совхозой хоёрдохи фермые даагша.

ЭД ХЭРЭГЛЭГШЭДЭЙ КООПЕРАЦИИН СЪЕЗД

...эдэр оперо болон ба...летрай байшан соо Бу... АССР-эй эд хэрэглэг... кооперациин түлөөлэг... XVI съезд болобо.

...Буркоопсоюзай правле... хүдэлмэри болон рес... эд хэрэглэгшэдэй ...рациие саашаданиь хүг... зорилгонууд тухай» ... Буркоопсоюзай правлениин түрүүлэгшэ Б. Г. Кушеев хэбэ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгэдэ Яруунын районой «Юбилейный» совхозой хонишон Г. Б. Цыдыпов, КПСС-эй Түнхэнэй райкомой секретарь А. П. Цымбалюк, Захааминай райпогой столовын тогоошон Р. Ш. Будаева, Советскэ райпогой худалдаа наймаанай таhагые даагша Т. Ф. Стрипунина, Кабанскын райпогой правлениин түрүүлэгшэ А. А. Соболев, «Роспотребсоюзай» түлөөлэгшэ Р. В. Горина, арадай депутадуудай Мухар-Шэбэрэй районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Е. Вахрунов, Сэлэнгын райпотребсоюзай Сэлэн-Дүүмын хүдөөгэй рабкоопой түрүүлэгшэ Е. А. Мацнева, КПСС-эй Зэдын райкомой секретарь Н. Ц. Алсагаева, Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малшан Ц. Х. Бошиктуев, Хориин райпогой автолавкын жолоошон-наймаалагша Н. Н. Бородин, КПСС-эй Хурамхаанай райкомой секретарь Г. Ф. Малыгин, Яхадай АССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэ Е. Г. Давыдов, Шэтын облпотребсоюзай правлениин түрүүлэгшын орлогшо Н. А. Арефьев гэгшэд хабаадалсаа.

Партиин областной комитедэй секретарь Л. В. Потапов съезддэ хабаадажа, үгэ хэлээ.

Буркоопсоюзай Соведэй, шалгалтын комиссиин гэшүүд, РСФСР-эй эд хэрэглэгшэдэй түлөөлэгшэдэй VIII болон СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй түлөөлэгшэдэй XI съезднүүдэй делегадууд hунгагдаа.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ХҮСЭ ШАДАЛАА ЗАНГИДАН...

Ниитын адууhа малай үбэлжэлгэдэ hайнаар бэлдэхэ, үбhэ тэжээл элбэгээр нөөсэлхэ, таряа хуряалгаяа эмхитэйгээр, түргэн түгэсхэхэ талаар манай район дотор дэлгэрhэн социалис мүрысөөн үдэр ошохо бүри улам эршэдэжэ байна. Энэ мүрысөөнэй аша үрэ ехэтэй байхынь тула тэрэнэй ябасые харуулха, олондо мэдээжэ болгохо гээшэ тон шухала. Тиимэhээ эдэ бүгэдэ ниитын болоhон хүдэлөөнэй гол удха болон зорилгонуудые ажалша коллектив бүхэндэ ойлгуулха, тайлбарилха гээшэ партийна организаци бүхэнэй уялга болоно.

Эдэ бүгэдые социалис мүрысөөнэй манлайда ябагшаднай бодотоор гэршэлнэ бшуу. Тэдэнэй тоодо Доодо-Тайлсын, Хүрбын болон Үдын совхозууд ороно. Тус ажахынуудаймнай хүдэлмэришэд гүрэндэ мал ажалай продукцинуудые худалдаха түсэбүүдээ амжалтатай бэелүүлжэ байнхай. Жэшээлхэдэ, гүрэндэ hү худалдаха байгша оной гурбан кварталайнгаа түсэб 111 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али даабариhаа гадуур тоhоной заводто 440 тонно эрхим шанартай hүн эльгээгдээ. Мүн гүрэндэ үндэгэ тушааха 9 hарын түсэб 104 процент дүүргэгдээ. Тиигэжэ хүн зондо 114 мянган үндэгэн даабариhаа гадуур худалдагдаба. Энэ амжалтада «Георгиевский», Анаагай совхозууд ехэ хубитаяа оруулаа.

Районой ажахынуудай hү haалиин фермэнүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй ябаса партиин райкомой саг үргэлжын анхарал доро байдаг. Ажалайнь дүн hара бүри согсологдожо, олондо мэдээсэгдэнэ. Фермын коллектив болон haалишан бүхэнэй гурбан hарын туршада түйлаhан дүнгүүд районоймнай газетэдэ толилогдодог заншалтай. hаяхан үнгэрhэн гурбан кварталай дүн согсологдожо, Үдын совхозой Баян-Голой фермын, коллектив түрүүлhэндэ тоологдобо. Тэндэхи haалишад жэлэй эхинhээ хойшо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1999 килограмм hү haажа шадаа. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада нилээдгүй дээгүүр болоно. Гэхэтэй хамта, «Георгиевский» совхозой бригадна подрядай гуримаар ажалаа эрхилэн хүдэлжэ байhан Амгалантын hү haалиин фермын haалишад сентябрь hарын дүнгүүдээр түрүү hуурида гараа. Эндэхи haалишад hарын туршада үнеэн бүриhөө 189 килограмм hү haажа шадаа.

Тобшолон хэлэхэдэ, үнгэрэгшэ юhэн hарын туршада район дотор дунда зэргээр үнеэн бүриhөө 1525 килограмм hүн haагдаа. Энэмнай үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ 53 килограммаар ехэ болоно. Теэдшье тиимэ омогорхомоор хэрэг бэшэ. Зүгөөр, бии байгаа н ө ө с э арга боломжонуудаа гүйсэд hайнаар хэрэглэжэ ажаллабал, бүри hайн үрэ дүнгүүдые түйламаар арга боломжонууд бии гээд тэмдэглэе. Тон адлирхуу байдалда хүдэлжэ байгаад, нэгэл адли үүлтэрэй үнеэдhээ ехэ hү haажа, сэбэр hайхан сагаан далай долгилуулжа ябаhан haалишад манайда олон. Тэдэнэй тоодо «Георгиевский» совхозой Ашангын hү haалиин фермын haалишан, коммунист Мария Кашаповна Катина, Үдын совхозой Баян-Голой фермын haалишан, комсомолой гэшүүн Юлия Шойжинимаевна Гончикова, Хүрбын совхозой Тээгдын haалишан Дыжит Ешиевна Дабаева болон бусад ороно. Эдэнэр тус тустаа үнгэрhэн үедэ үнеэн бүриhөө хоёр мянга гаран килограмм hү haahaн байна.

hү haали дээшэлүүлхэ нөөсэ арга боломжонууд эндэhээл эхитэй гээд партиин райком тоолоно. Эдэ haалишадай түрүү дүй дүршэлые үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлэн тарааха, тэдэнэй шадабари олоной хэрэг болгохо, эрхимүүдэй жэшээ дээрэ залуушуулые hургаха гээшэ ажахы бүхэнэй парткомуудай, партбюронуудай шухалын шухала зорилго болоно.

КПСС-эй райком болон арадай депутадуудай районно Соведэй гүйсэдкомой хамтын заседани дээрэ адууhа малай тоо толгойе олошоруулха, hү үйлэдбэрилгые яажа дээшэлүүлхэ тухай асуудалнууд зүбшэгдөө hэн. Энэ заседаниин хүдэлмэридэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, ахамад мэргэжэлтэд уригдаhан байна. Доторойнгоо арга боломжонуудые, хүсэ шадалаа тооложо үзөөд байхадаа, гүрэндэ hү тушаалгаар энэ жэлэйнгээ түсэбтэ даабарие болзорhoонь урид — Агууехэ Октябриин социалис революциин 67-дохи жэлэй ойн баярай hайндэртэ дүүргэхэ гэhэн шиидхэбэри абаабди.

Манай район гүрэндэ мяха тушааха энэ жэлэй гурбан кварталай түсэб дүүргэжэ шадабагүй. Тиимэhээ гүрэндэ мяха худалдаха жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ шахардуу байдалда ороод байна. Иимэ байдалай гол шалтагаан гэхэдэ, шэнэ түл муугаар абтана, олон мал гарзада ороно. Тиигэбэшье бидэн район дотороо малайнгаа тоо толгойе олошоруулха, үхэл гарзада оруулхагүйн тула ехэ хэмжээнүүдые абажа байнхайбди. Энэ табан жэлэй дүрбэн жэлэй түсэб үлүүлэгдэхэ гээд мэдүүлхэ байнаб.

Таряа хуряалга ехэ хүшэр хүндэ оршон байдалда үнгэржэ байна. Хабарай хүйтэнhөө, зунай ган гасуурhaа боложо, таряалангай ургаса муу байшоо. Мүн hүүлээрнь хура бороогой удаа набтар, доро газарай таряалангай талмайнууд үерэй уhанда абтаhан юм. Эдэ бүгэдэнhөө уламжалан, Үдын, Хүлэй, Хориин, Дээдэ-Тайлсын совхозуудай таряалангай зарим талмайнуудай ороhо таряае хуряангүй орхихо баатай болообди. Таряа хуряалгын үедэ баhал хура бороо, нойтон саhан нобшорон орожо, энэ хүдэлмэри унжагайруулаа. Хэды тиимэ байбашье, ажахынуудай таряалангайнгаа талмайн гектар бүриhөө дунда зэргээр 10 центнер ургаса хуряаба. Илангаяа Хүрбын, Хасууртайн, «Георгиевский» совхозуудай механизаторнууд таряагаа гээлтэ хоролтогүйгөөр суглуулжа абаба.

Таряа хуряалгын удаанаар ябуулагдажа байhые хараада абажа, партиин райкомой бюро, райгүйсэдком октябриин 3-haa 13 болотор габшагай ажалай арбан хоног соносхоо юм. Энэ хугасаада таряа хуряалгын хүдэлмэри дүүргэжэ, гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө бэелүүлхэ, үрэhэ хүрэнгээ бүхыдэнь сэбэрлэхэ, хартаабха, овощ суглуулгаяа, hэлоомо зелёнко хуряалгаяа гүйсэд дүүргэхээр оролдонобди. Энэ харюусалгатай хүдэлмэринүүдые hайнаар, шанартайгаар эмхидхэхын тула партиин райкомой бюрогой ба районно Соведэй гүйсэдкомой гэшүүд ажахынуудта ошожо, саг үргэлжэ хиналта, шалгалта хэжэ байгаа.

Ажахынуудай парткомууд болон профкомууд социалис мүрысөө үдэр бүхэндэ үргэн дэлисэтэйгээр, эмхидхэн ябуулха зуураа, тэрэнэй дүнгүүдые саг дарыда согсолон гаргажа, шалгарагшадые урмашуулха хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулна.

Эдэ бүхы хэмжээнүүдые бэелүүлhэнэй ашаар районой ажахынууд таряа хуряалгаяа октябриин 14-дэ түгэсхөө. Гүрэндэ таряа худалдаха даабаряа саг болзортонь дүүргэбэбди.

Эдэ үдэрнүүдтэ түрүү ажахынууд ороhо, хартаабха болон овощ гүрэндэ худалдаха түсэбтэ даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргээд, даабариhaа гадуур тушаажа эхилэнхэй. Энэ талаар Хүрбын совхозой Арадуудай Хани барисаанай орденто Хандажап Надмитович Бадмацыреновэй хүтэлбэрилдэг таряа хуряалгын транспортна отрядай гэшүүд ехэл шэн габьяатайгаар хүдэлжэ, таряаланайнгаа гектар бүриhөө 20 центнер ороhо суглуулба. «Георгиевский» совхозой Олег Катинай бригадна подрядай гуримаар ажалладаг коллектив hайнаар хүдэлөө. Тэдэнэр таряалангай гектар бүриhөө 14 центнер ургаса суглуулба. Мүн Хасууртайн совхозой механизаторнууд овощ болон ороhо таряанай баян ургаса хуряажа алдаршаа. Энэ хэрэгтэ агроном-овощевод Н. В. Мартыновагай оруулhан хубита ехэ.

Партиин райком агропромышленна нэгэдэлэй хүдэлмэри хүсэн түгэсөөр хүтэлбэрилхэ зуураа энэ жэлэй болон түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые, абаhан социалис уялгануудаа дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ зоригжуулжа, ерэхэ табан жэлдэ найдамтай үндэhэ hуури табиха зорилготой. Тиимэhээ ажахынуудай экономическа хүгжэлтые саашадань hайжаруулхын тула бага гаргашатайгаар, эрхим шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргаха, материальна нөөсэнүүдые алмаха, тэрэниие ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ, мүнөө үе сагай эрилтэдэ хүрэмөөр хүдэлмэри ябуулхые оролдоно.

Ниитынгээ адууhа малай тоо толгойе олошоруулха, тэдэнэй үүлтэр hайжаруулха, энэ жэлэй үбэлжэлгэдэ hайнаар, малаа гарзалуулангүйгөөр, ондо оруулжа, гүрэнэй даабаринуудые заатагүй дүүргэхэ гэээшэ гол зорилгомнай, хүсэл эрмэлзэлнай болоно.

П. БАХАЕВ,
КПСС-эй Хориин райкомой нэгэдэхи секретарь.

ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮС... ЗААТАГҮЙ ДҮҮРГЭ...

Промышленностиин шэнжэлэл

Байгша оной гурбан квартал үнгэрбэ. Энэ үе соо республикымнай промышленностиин ажалшад түсэбтэ даабаринуудаа, социалис уялгануудаа али бүхы талаарнь дүүргэхын тула нилээд ехэ оролдолго гаргаhан байха юм.

Бүхыдөө предприятинууд промышленна продукци гаргаха юhэн hарын түсэб 100.3 процент, продукци худалдаха — 100,5, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 100,8 процент дүүргээ. Тиигэжэ түсэбhөө гадуур 17,2 миллион түхэригэй промышленна продукци гүрэндэ худалдагдаба. Энэмнай нилээд ехэ амжалта болоно бшуу. Юуб гэхэдэ, промышленна ехэнхи нэгэдэлнүүд болон предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, бусад мэргэжэлтэд түсэбтэ даабаряа сүм дүүргэхын тула зохихо эмхидхэлэйшье, техническэшье хэмжээнүүдые абаhан, шанга тэмсэл ябуулhан байна.

Союзна мэдэлэй түрүү предприятинуудай дундаhaа юhэн hарынгаа түсэб «Гусиноозерская» шахта — 112,2 процент, Хяагтын плавикова-шпадай рудник — 111,2 процент, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат — 102,2 процент, «Татарский ключ» гэжэ уурхай — 106,8, «Электромашина» завод — 103,2 процент, «Бурятфермmаш» нэгэдэл 102,8 процент дүүргэhэн жэшээтэй. «Бурятэнерго» управлени, Холбоолжоной шулуун нүүрhэнэй уурхай, Селенгинскын целлюлозо-картоной комбинат, Тимлюйн цементын завод болон бусад коллективүүд hайн үрэ дүнгүүдтэйгээр юhэн hараяа түгэсхэhэн байха юм.

Мүн республиканска (РСФСР) мэдэлэй промышленна предприятинуудай дундаhaа шэлэй завод, Загарайн карьероуправлени, гадар трикотаж хубсаhанай фабрика, нарин сэмбын комбинат, «Бурмясопром», «Байкалрыбпром» нэгэдэлнүүд, киномеханическа завод болон бусад hайн үрэ дүнгүүдые түйлаа, продукци худалдаха түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргээ гэжэ онсолон тэмдэглэлтэй.

Буряадай АССР-эй мэдэлэй промышленна министерствэнүүд болон предприятинууд бүхы дээрээ продукци худалдаха түсэбөө 100,2, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 100,3 процент дүүргэhэн байха юм. Эдеэ хоолой, Нютагаи промышленностиин, Түлишын промышленностиин, Ой модоной ажахын министерствэнүүд түсэбтэ даабаринуудаа сүм дүүргэжэ шадаа.

Эдэ бүгэдын ашаар гурбан кварталай түсэбhөө гадуур 69 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэн, 98 мянган гекалори дулаанай элшэ үйлэдбэрилэгдэhэн, 82,1 мянган тонно шулуун нүүрhэн абтаhан, мал ажалай ба тэжээл буйлуулгын, 121 мянган түхэригэй машинанууд бүтээгдэhэн, 5,6 мянган тонно целлюлозо, 23,4 миллион дүрбэлжэн метр картон, 9,3 мянган тонно клинкер, 3,8 мянган тонно цемент, 5 мянган метр торгон бүд, 79 мянган хэhэг дотор трикотаж хубсаhан, 203 мянган хэhэг гадар трикотаж хубсаhан, 2 мянган валенка гэхэ мэтэ гаргагдаhан байна.

Эрхим шанартай продукци гаргаха түсэб 101,9 процент бэелүүлэгдээ. Энэ талаар Тимлюйн цементын, мүн асбоцементнэ зүйлнүүдэй заводууд, нарин сэмбын комбинат, гадар трикотаж хубсаhанай фабрика, «Теплоприбор» завод болон бусад предприятинууд эрхим hайн продукци гаргаха даабаряа үлүүлэн дүүргэhэн байха юм.

Гэбэшье промышленна олохон предприятинууд ажалайнгаа эршэ hүүлэй үедэ hуладхажа, сентябрь hарын түсэбтэ даабаринуудые дүүргэжэ шадаагүй. Энээнhээ бэложо промышленна продукци гүрэндэ худалдаха сентябрь hарын түсэб оройдоол 97,2 процент дүүргэгдэбэ бшуу.

Олонхи предприятинуудай эршэ түгэсөөр ашаг үрэтэйгөөр хүдэлжэ байхада, гээгдэлдэ ороhон коллективүүд үшөөл дайралдадаг зандаа. Республика доторнай промышленна 188 предприяти тоологдодог гэээшэ. Тэдэнэй 23-ниинь гэхэ гү, али ниитэ тоогойнь 12,2 процент юhэн hарын түсэб дүүргэжэ шадаагүи байна бшуу. Тэрэ тоодо урданъ түрүү коллективүүд гэжэ тоологдодог «Теплоприбор» заводой, Байгалай модоной баазын, Хандагатайн леспромхозой, Тимлюйн асбоцементнэ зүйлнүүдэй заводой ороhониинь харамтай. Жэлэй туршада гээгдэжэ ябаhан «Бурятстройматериалы», «Забайкаллес», «Буржелезобетон» нэгэдэлнүүдэй байдалда ехэ хубилалта болоногүй, үрэ дүнгүүдынь hайжарнагүй. Эдэ 23 предприятиин гээгдэлдэ ороhонhoo уламжалан аяар 14,7 миллион түхэригэй продукци дутуу абтаа гэжэ онсолoлтой. Ушар иимэhээ гээгдэгшэдгүйгөөр хүдэлхэ, эдэ предприятинуудай үйлэдбэрие эрид hайжаруулха гэээшэ мүнөө үедэ эгээл шухала зорилго болоно ха юм.

Харин баталагдаhан договорой ёhoop бусад предприятинуудта продукци эльгээхэ түсэбэй дүүргэлтэ харахада, бүришье хангалтагүй байха юм. Юуб гэхэдэ, энэ талаар аяар 64 предприяти түсэбтэ даабаряа дүүргэжэ шадаагүй.

ТООСООН БА hУНГАЛТА

ХУБИЛАЛТЫН ҮЗЭГДЭБЭШЬЕ...

Кабанскын райпо — районой худалдаа наймаанай томо предприяти. Правлени ба партбюро хүн зониие эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангалгые эрид hайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Хүдэлмэриин түрүү онол арга нэбтэрүүлхые ходо оролдожо байдаг. Тэрэнэй мэдэлэй 62 магазинай 50-дань хүнүүдэй хэрэгтэй юумэеэ өөhэдөө шэлэжэ абадаг гурим нэбтэрүүлэгдэнхэй.

Худалдаа наймаанай предприятинуудай коллективүүдэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Эндэ хүдэлдэг 400 хүдэлмэрилэгшэдэй 92 процентнь энээндэ хабаадана. Худалдаа наймаанай 93 хүдэлмэрилэгшэд коммунис ажалай ударник гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй, тиихэдэ 17 коллектив коммунис ажалай коллектив гэhэн нэрэеэ батадханхай. Үшөө тиихэдэ 30 ниинь иимэ нэрэтэй болохын түлөө тэмсэжэ байнхай.

Мүрысөөнэй дүн кварталай дүүрэхэлээр дары согсологдожо, илагшадта улаан туг, вымпел, мүнгэн шан барюулагдадаг юм. Жэлэй хүдэлмэриин дүнгөөр түсгаар шалгарагшадта баяр ёhололой оршон байдалда санатори гү, али курорт ошожо амарха путёвко барюулагдана.

Үнгэрhэн жэлдэ тус район алибаа шалтагаанhaa боложо, эд бараанай эрьесын, ниитын эдеэ хоол худалдалгын түсэб дүүргэжэ шадаагүй hэн. Партбюро КПСС-эй райкомой зүгhөө горитой шүүмжэлэлдэ ороhон байна. Партийна организациин зэргые бэхижүүлхэ, гол участогуудта коммунистнуудые тааруугаар хубаарилан табиха асуудалнуудта анхаралаа табидаггүй байhыень элирхэйлhэн зэргэтэй.

Хэгдэhэн энэ ажаглалтаhaа предприятиин партбюро, тэрэнэй секретарь С. А. Ишина тобшолол хэhэн гэжэ тэмдэглэмээр. Эд бараанай эрьесын түсэб hара бүхэндэ үлүүлэгдэнэ. Тоосоото үедэ КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар дүрбэн хүн абтажа, организациин хүсые бэхижүүлхэ хүдэлмэриин эхин табигдаhан зэргэтэй. Түрүүшүүл, эдэбхитэй комсомолшуудые партида шэлэн абаха хүдэлмэри ябуулагдажа байна.

Партбюрогой, бухы дээрээ эхин парторганизациин ажал ябуулгада hайн жэшээтэ хубилалта үзэгдэжэ эхилээ. Энээниие арсахын аргагүй. Гэбэшье тоосоото hунгалтын hая үнгэргэгдэhэн суглаан дээрэ предприятиин хүдэлмэридэ дутагдалнуудай үшөө олон бии байhаниинь элирүүлэгдэнэ. Райпогой коммунист В. С. Федоровагай даадаг худалдаа наймаанай таhагай хүдэлмэри горитой шүүмжэлэлдэ ороо. Товароведүүд магазинуудаар үсөөн ябадаг, наймаалагшадта мүртэй туhаламжа үзүүлдэггүй байна. Хүн зондо ямар эд бараанай, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй хэрэгтэй байhые уридшалан тодорхойлхо хүдэлмэри ёhотоор ябуулагданагүй бшуу.

Урилтэ, үбэршэлгэ хэхэ ябадал үзэгдэhөөр. Энэ жэлдэ томо хэмжээнэй урилтэ хэhэн хоёр ушар элирхэйлэгдээ. Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай хүдэлмэридэ дутуу дунданууд олон. Оптово баазын коллективтэ ажалай журам hула. Эндэхи товароведүүдэй дааhан хэрэгтээ хангалтагүйгөөр хандадаг байhанай гэмээр худалдаанда гаргаха хэрэгтэй зүйлнүүд саг соогоо, hаадгүйгөөр абтанагүй.

Партийна организациин нэрэ хүндэ, тэрэнэй нүлөөлхы хүсэн болон үүргэ коммунистнуудай эдэбхиhээ, ниитын ажабайдалда хабаадалгаhaа сэхэ дулдыдадаг гэээшэ. Эндэхи коммунистнуудай диилэнхи олониинь өөрынгөө уялгата хүдэлмэрие, партийна болон ниитын даабарие үнэн сэхээр, эдэбхи эрмэлзэлтэйгээр дүүргэнэ гэжэ суглаан дээрэ тэмдэглэгдээ. Гэхэтэй хамта зарим коммунистнууд КПСС-эй Уставай эрилтэнүүдтэ зохихогүй ябадал гаргана. Жэшээнь, нүхэд Суханов, Фрышкина гэшүүнэй түлэбэрие саг соонь түлэдэггүй. Партийна суглаанда байhан нэрэ зүүгээд ябадаг коммунистнууд бии. Тэдэнэр хэд бэ гэбэл, Ковалевский, Фролов, Кайдалов, Фрышкина гэгшэд болоно.

Тоосоото hунгалтын суглаан дээрэ дутагдалнууд болон шиидхэгдээгүй асуудалнууд тушаа коммунистнууд тогтожо, саашадаа эдэниие усадхаха тухай шиидхэбэри абаhан байна.

П. ГРИГОРЬЕВ.

ЗҮРГААН hАРААР УРИД

Тоннельнэ 11-дэхи отрядай коллектив Хойто-Муяын 15 километр утатай тоннелиин барилга эгээл түрүүн эхилhэн юм. Эдэнэр гранит шулуу, хэзээдэшье гэдэдэггүй газар үрэмдэн малтаа. Газар дороhоо сорьёлон гараhан халуун уhан проходчигуудай хүдэлмэридэ нэгэнтэ бэшэ ехэ haад ушаруулаа. Гэбэшье өөрынгөө ажал хэрэгтээ үнэн сэхээр хандаhан хүдэлмэришэд тоннель малтаха хүдэлмэреэ зогсоонгүй урагшаал дабшаа. Тиигэжэ энэ отрядай проходчигууд Хойто-Муяын зүүн талаhaа 5 километр тоннель малтажа дүүргээд, түмэр харгын рельс табихаар бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэжэ эхилбэ.

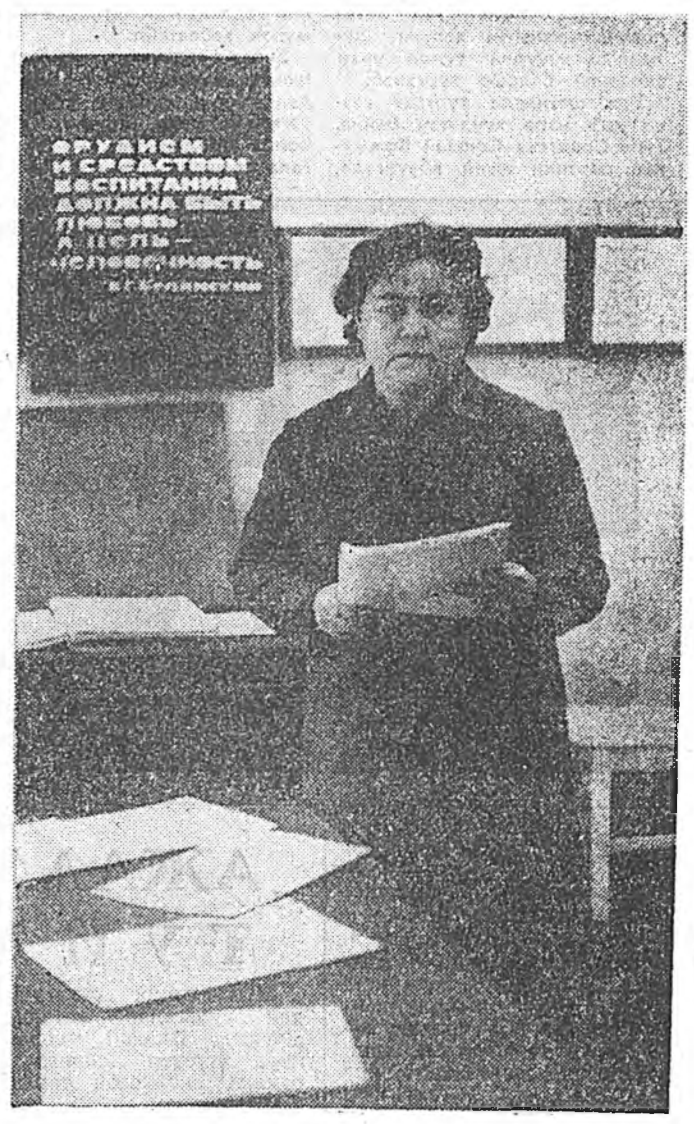
Тус отрядай коллектив габшагай ажалайнгаа түлөө олон удаа урмашуулагдаhан, нэрэ солоёо дуудуулhан байна. Жэшээнь, тэдэнэр энэ оной түрүүшын хахад жэлэй даабарие болзорhoонь урид бэелүүлжэ, КПСС-эй Северобайкальска горкомой, Забайкалиин транспортна барилгэшадай дорпрофсожой дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаhан. Энэ коллектив гурбадахи кварталдашье амжалтатай хүдэлбэ. Тиин тэдэнэр даабариhaa гадуур 158 мянган түхэригэй барилга хэжэ, түйлаhанаа улам арьбадхана.

— Бидэнэр арбан нэгэдэхи табан жэлэй даабарие болзорhoонь 6 hараар урид дүүргэхэ гэhэн үүсхэл гарганхайбди. Энэнииемнай «БАМтоннельстрой» управлениин захиргаан, партком, профком hайшаан дэмжээд, али бүхы аргаар туhаламжа хүргэнэ. Бидэ дүй дүршэлөө, арга боломжонуудаа гүйсэд элсүүлэн ажаллажа, Хойто-Муяын тоннелиин барилгые болзорhoонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ хубитаяа ехээр оруулхын тула оролдонобди,— гэжэ 11-дэхи отрядай партийна организациин секретарь Г. С. Бузин хэлэнэ.

Ажал хэрэгээ hайн мэдэдэг эрхим түрүү хүдэлмэришэд эндэ олон юм. Ленинскэ комсомолой шангай лауреат В. И. Прокушевой хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаhаар. Суута барилгашан В. Прокушевто hаяшаг ВЛКСМ-эй ЦК-гай Хүндэлэлэй грамота барюулагдаба. hарадаа 303 метр тоннель малтажа, Бүхэсоюзна рекорд түйлаhан В. Ивановой хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив халаан бүриингөө даабарие холо үлүүлжэ, ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

БАМ-ай барилгада 1974 онhoo хойшо хабаадалсажа, олон миллион түхэригэй барилга хэhэн тоннельнэ 11-дэхи отрядай коллектив эрхим түрүү ажалаараа «БАМтоннельстрой» управлениин предприятинуудай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ эрхимлэhээр. Тэдэнэр барилгын хүдэлмэринүүдэй өөрын үнэ сэнгые доошолуулхын, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын тула оролдон хүдэлжэ байнхай.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ЭДЭБХИТЭД

ЗАЛАН ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ

Г. И. Лучининова хорин долоодохи жэлээ түүхэ болон обществоведениин багшаар хүдэлдэг юм. Тэрээн сооhoo 11 жэлыень пропагандистын ажалда зорюулhан байна. Теэд энэ олон жэл соо түүхэ заажа байгаад, пропагандист болоогүйдэньшье аргагүй юм бээз.

Бүри hургуули, институдта hуража байха үеhөө «олониитэ зоной тэдэниие ойлгожо абахада, суртал hургаалнууд материальна хүсэн боложо хубилдаг гэээшэ» гэhэн В. И. Ленинэй гүнзэгы тодорхойлолтые Глафира Иннокентьевна мартадаггүй. Мартахааршье бэшэ юм бээз. Урданайшье, мүнөөнэйшье түүхэ энэ тодорхойлолтын яаха аргагүй зүб байhаниие гэршэлнэ ха юм. Хоридохи зуун жэлэй эсэс багаар Россидахи капитализмын империализмын үе шатада шэлжэн орохо сагта обществын хүгжэлтые зүбөөр тайлбарилха шэнжэтэй шэнэ теори шухала хэрэгтэй болоод байгаа hэн. Имагтал марксизм тиимэ үүргэ дүүргэхэ шадалтай haaб даа. Теэд түрүүшын ород марксистнууд Россидахи хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнтэй холбоогүй шахуу байгаа ха юм. Тиимэhээ В. И. Ленин революционно хүдэлөөндэ хабаадалсажа эхилhэн түрүүшын жэлhээ хүдэлмэришэн ангида научна теори олгуулха гэhэн зорилго табяад, тэрэниие бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулhанай эсэстэ шэнэ түхэлэй большевик парти байгуулаа hэн. В. И. Ленин энэ теориие олониитэдэ миил дамжуулан тайлбарилаа бэшэ, харин шэнэ байдалтай зохилдуулан, зохёохы ёhoop саашадань тодорхойлон хүгжөөhэн байгаа. Энэ hургаалыень хүсэтэ зэбсэг болгожо абаhан Россин хүдэлмэришэн анги демократическа бүхы хүсэнүүдые толгойлон, нэгэдүүлэн, хаанта засагые hамна сохижо, түрүүшын социалис гүрэн тогтоогоо бэлэй.

Манай Совет ороной, Коммунис партиин түүхые Глафира Иннокентьевна тон hайнаар мэдэдэг гэээшэ. Эрдэм ухаанай талаар гүнзэгы үндэhэ баримтатай hургаалые хүтэлбэри болгоhон ажалша арад засагаа өөрынгөө гарта абахадаа хэды ехэ түйлалтануудта хүрэхэ аргатайб гэжэ энэ түүхын жэшээ дээрэhээ харагдана ха юм. Хизааргүй бэрхэшээлнүүдые дабаха эрэлхэг зоригые имагтал энэ hургаал үгэнэ бшуу. Эдэ мэтые бүри залуу ябахадаа ойлгожо абаhан Г. И. Лучининова хүн түрэлтэнэй түүхые олондо зааха мэргэжэлтэй болохо гэжэ шиидээд, тэрэнээ бэелүүлээ бэлэй.

Түүхын үйлэ хэрэгүүдые марксизм-ленинизмын суртал hургаалай ёhoop сэгнэжэ шадаха хүнүүд түрэл орондоо, арадтаа аша туhатай ажал ябуулгаар суурхадаг гэжэ Глафира Иннокентьевна hайн ойлгонхой. Нээрээшье дүрбэдэхиhөө арбадахи класс хүрэтэр тэрэнэй хүтэлбэри доро түүхэ шудалжа гараhан шабинарые тоолоҗо барахань бэрхэтэй. Эхэ орондоо гүнзэгы дурлал хүмүүжүүлхэ гэжэ хэды оролдогдоо гэээшэб! Юрэнхыдөө, эдиршүүл Эхэ оронoймнай нангин түүхэ бидэ бүгэдэнэй ажал хэрэгүүдhээ эхитэй гэhэн мэдэрэлтэй байха ёhотой ха юм. Мүнөө Г. И. Лучининовада hуража гараhан хүнүүд оронойнгоо арадай ажахын олонхи участогуудта энэ түүхые өөрынгөө гараар шэрээлсэжэ байнхай. Суртал hургаалнуудай материальна хүсэн боложо хубилдагын энэл ха юм.

Жэл ерэхэ бүри Глафира Иннокентьевнагай мэргэжэл шадабаринь дээшэлжэ байгаа hэн. Үхибүүдтэ зааxahaa гадна, хүдөөдэ хүдэлдэг багшын, илангаяа түүхын багшын уялганууд захагүй олон юм aaб даа. Соёлой байшанда аман үгын журнал эмхидхэхэ гү, али малшадай байдаг газарнуудта ябажа, лекци уншаха, үхибүүдтэйгээ концерт харуулха гэхэ мэтээр нилээд оролдодог юм.

Арбан нэгэн жэлэй саана Г. И. Лучининова үшөө нэгэ харюусалгатай даабаритай болоо бэлэй. Тэрэ полит-hургуулиин пропагандистаар томилогдобо. Теэд түүхын багшада энэнь эгээл бараг юм бэшэ гү гэжэ зариман хэлэхэ. Даньшье тиимэ бэшэ байха. Дээдэ эрдэмтэй хүнүүдые яагаад hонирхуулба гэээшэбта? Онсо шадабари хэрэгтэй бэшэ гү? Графира Иннокентьевна тиимэ шадабаритай юм.

Түрүүшынгээ полит-хэшээлые тэрэ элээр hанагша. Харахадань, хүдэлмэриин үдэрэй hүүлээр эсэнги янзатай, сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь тэрэнэй урда hуугаа hэн. Үгы энэ багшанарта яагаад зааха хүмбиб гэжэ hанан байтараа хэшээлэйнгээ темые юундэшьеб гэнтэ hөөлдэнгир болошоhон хоолойгоор соносхожо, самбар дээрэ бэшэдэг сагаан мелээ гартаа барихадаа, халта мэгдэhэнээ огто мартажа, сагай үнгэрhыешье ойлгоогүй бэлэй...

Багшанарай коллективтэ заахань мүнөөшье хүнгэн бэшэ гэжэ пропагандист тоолодог. Методическа бэлэдхэл шадабаришни эндэ бүри элеэр харагдаха ха юм. Тиигээдшье энэ хэшээлэй ээлжээтэ суглаан бэшэ hэн хойнонь хүн бүхэндэ дүтэ асуудалаар аятай зохидоор өөhэд хоорондоо хөөрэлдөөдшье абахада, яаба гэээшэб?

Байгша ондо Ивалгын дунда hургуулиин научна коммунизмын hургуулиин hурагшад шэнэ программаар үзэжэ эхилэнхэй. Тэрэнь «Хүгжэлтэ түгэс социализмын эрхэ байдалда юрэнхы hуралсалай болон мэргэжэлэй hургуулиие хубилган шэнэлэлгэ» гэhэн гаршагтай юм. Энэнь багшанарай ажалда сэхэ хабаатай темэ гэээшэ aaб даа. Теэд шэнэ юумэн хэзээдэшье шэнэ. hургуулиин реформо эхин шатада байна ха юм. Зүбшэхэ, тодорхойлхо зүйлнүүд олон. Тиигээд эдэ хөөрэлдөөнүүд миин хооhон бэшэ, харин бодото зорилготой, ажалтай холбоотой байха зэргэтэй. Юрэдөө, пропагандист шадамар бэрхэ залан хүтэлбэрилэгшэ байха уялгатай ха юм.

Мүнөө үедэ hургуулиин коллектив «Зохёохы ёhoop хүдэлдэг багшаhаа — зохёохы ёhoop хүдэлдэг коллектив хүрэтэр» гэhэн уряае хүтэлбэри болгожо абанхай юм. Өөрөө Глафира Иннокентьевна зохёохы ёhoop хүдэлдэг багша гэhэн зэргэтэй байха. Ажал тухай тэрэнэй тоосоонуудые багшанарай совет дээрэ түсгаар зүбшэн хэлсэhэн байха. Пропагандистыньшье хүдэлмэри үндэрөөр сэгнэгдэнхэй. Нёдондо КПСС-эй Улаан-Үдын райкомой грамотаар шагнагдаа hэн. Дүрэ зурагынь полит-гэгээрэлэй байшан соо үлгөөтэй байдаг.

hуралсалай жэлэй түрүүшын хэшээлэй үедэ полит-hургуулиинь шагнагшад багша бүхэнэй зохёохы ёhoop хүдэлхын тула юун хэрэгтэйб гэжэ хөөрэлдөө hэн. Глафира Иннокентьевна өөрынгөө hанамжа хэлэхээ яарадаггүй юм. Түрүүн шагнагшадайнь hанамжануудаа дууhан элирхэйлhэн хойнонь пропагандист тобшолол хэдэг гуримтай. Залан хүтэлбэрилэгшын үүргэ иимэл байха ёhотой ха юм.

Б. ГАДЬЯНОВ,
Н. БАДМАРИНЧИНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын районой Ивалгын дунда hургуулиин пропагандист Г. И. Лучининова полит-hуралсалайнгаа хэшээлэй үедэ.

ҺУРГУУЛИИН ХҮГЖЭЛТЫН ШЭНЭ ШАТА

ҮМҮҮЖҮҮЛГЭ — ОНИИТЫН ХЭРЭГ

ГҮРЭНЭЙ поли-
эй үндэһэ һуури бо-
үүдэй ажал ябуул-
жүүлэн һайжа-
хүудал КПСС-эй
елиин (1984 он)
дэрэ харагдаа. Тус
ытын айхабтар ехэ
артай юрэнхы эр-
эргэжэлэй һургуу-
хубилган шэнэлхэ
дэр сэгнэлтэ үгөө
СССР-эй Верхов-
нэгэдэхи сесси
эрдэмэй ба мэргэ-
ургуулине хубилган
эй гол шэглэлнүүд»
оол баталан абаа.
ба үетэнине хү-
, һургаха, тэдэ-
ай онол дадалтай
эргэтэй нарижуулха
бет арадай урда

үетэнине хүмүү-
алай болон ажа-
үргэн замда гарга-
анай совхозой пар-
изацинн анхарал-
эньшье байгаа.
тогтоолдо үндэһэ-
эн партком, сомо-
(гүйсэдкомой тү-
В. Д. Норбоев),
ирекци (Р. Л. Бан-
элүүрэй дунда һур-
ректорынь А. Б.
хамтын тусхай
дые хараалжа, бо-
нь бэелүүлжэ эхи-
ой Соведэй харь-
та оршодог дунда
Хужарай болон
хин һургуулинууд,
сад-ясли, бүхы эм-
нүүд энэ харюу-
хэрэг бэелүүлгэдэ
эр хабаадалсана.
ые ажал хүдэлмэ-
тайгаар, үзэл бо-
ээ ехэтэйгээр, үнэн
зантайгаар хү-
э гэһэн эрилтэ оло-
урда табинхай юм.
һүүлэй жэлнүүд-
үрэй дунда һур-
хоёр эхин һургуу-
элдэб хэрэгсэл, ма-
даар хангалга ни-
арна, тэдэнэй һу-
болон хүмүүжүүл-
мэриин шанар дээ-
ахын үйлэдбэри-
итын ажал хэрэг-
саа холбоон үргэ-

үрэй дунда һургуу-
һэн олон хүбүүд,
гэн һайхан оро-
лдэб заха хизаар-
түрэл республика,
роошье ажаллана.
дэлмэришэн ан-
нютагай ажал-
радай интеллиген-
үү халаан боложо,
оингоо экономикые
элдэб эдэбхитэйгээр ха-
һургуули дүүргэг-
онхинь түрэл ажа-
эжэ, механизатор,

мал адуулагша, һаалишан болон бусад мэргэжэлтэй боложо, ажабайдалай үргэн замда гарахадаа, аха нүхэдтэеэ жэгдэрэн урагшаа дабшалсана, баясама үйлэ хэрэгүүдээр өөрынгөө намтараа шэмэглэн зохёоно. Залуу һаалишад Е. Цыденова, А. Базарова, А. Будаева, мал адуулагшад— М. Гышенова, А. Бадмаев, механизаторнууд П. Цыренов, Д. Бадархаев болон бусад омогорхол баяр түрүүлмээр ажаллана, ажаһууна. Сагай ошохо бүри ажахыдамнай залуу мэргэжэлтэдэй, хүдэлмэришэдэй тоо олошордог, бэлиг шадабаринь дээшэлдэг, дүй дүршэлынь баяжадаг болоо. Мүн тиихэдэ барилгада, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха албанда, худалдаа наймаан болон эдеэ хоолой эмхинүүдтэ һайн дураараа залуушуулай ерэжэ, хаба шадалаа харуулдаг ушар олондо дэмжэгдэнэ.

Зарим залуушуул дээдэ болон тусхай дунда һургуулинуудые дүүргээд, түрэл нютагаа бусадаг. Тиин тэдэнэр ажал хэрэгтээ эдэбхи үүсхэл гаргана, үетэн нүхэдтөө жэшээ харуулна, ахамад зоноо баясуулна. КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1984 он) Пленум дээрэ нүхэр К. У. Черненко үгэ хэлэхэдээ: «...Манай үхибүүд хэншье болоо һаа — хүдэлмэришэн гү, али агроном, эрдэмтэн гү, али инженер—барандаа тэдэнэр ангиин талаар хатуужалга ажалша коллективүүдтэл гараха зэргэтэй...» гэжэ тэмдэглээ һэн. Тус заабарые хүтэлбэри болгон, манай залуу халаан ажалайнгаа намтарай алтан хуудаһануудые муу бэшээр ирана. Онсолбол, ажахымнай үйлэдбэриин гол һалбаринуудые нютагайнгаа дунда һургуули дүүргэгшэд мүнөө хүтэлбэрилдэг гээшэ. В. Г. Цыбиков — ахамад инженер, С. О. Аюшеева—ахамад бухгалтер, Д. О. Эрдынеев—ахамад ветеринарна врач С. Д. Цыдыпов — нэгэдэхи отделениие эрхилэгшэ. Мүн тиихэдэ дунда һургуулида олохон багшанар бии. Сэхыень хэлэхэдэ, нютаг нугадахи бүхы албан, эмхинүүдтэ гол түлэб өөрымнай мэргэжэлтэд хүдэлнэ. Дунда шатын хүтэлбэрилэгшэд тусхай һуралсалтай. Мүнөө үедэ мэргэжэлтэн бүхэн үйлэдбэриеэ һайнаар мэдэхэһээ гадна, шадабаритай хүмүүжүүлэгшэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриин дайшалхы эдэбхитэн байха уялгатай. Тэдэнэй олонхинь энэ эрилтэдэ харюусана гэжэ тэмдэглэхэ хүсэлэнтэйб.

Һургуулине шэнэлэлгын гол асуудалай нэгэн хадаа үхибүүдые ажалда дурагаһаар хүмүүжүүлхэ зорилго болоно. Энэ харюусалгата шэглэлээр манай гурбан һургуулиин багшанарай коллективүүд совхозой хүтэлбэритэй хамта зарим тэды хүдэлмэри эмхидхэдэг юм.

Үнгэрһэн зунай хаһада һурагшадай ажалай болон амаралтын лагерь аша үрэтэйгөөр хүдэлмэрилөө. Үхибүүд өөһэдынгөө хүсөөр 15 гектар талмайда хартаабха, 4 гектарта овощ тарижа ургуулаа, харууһалаа, ургасыень хуряагаа. Шэмэрүүн уласилтан Захааминай эрхэ байдалда га бүриһөө дунда зэргээр 75 центнер «хоердохи хилээмэн», 125 центнер капуста ургуулагдаһан байна.

Һурагшад ниитын адууһа малда үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хаһада планаа магтаалтайгаар хүдэлмэрилөө. Үбһэшэдэй 60 процентнь ахалагша классуудай эдиршүүл һэн. Сентябрь һарын түгэсэтэр һурагшад, багшанар зеленко хуряалгада хабаадалсаа, хартаабхын болон капустын полидо ажаллаа.

Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр эхилжэ үнгэргэхэ хэрэгтэ ахалагша классайхид жэл бүри шармайн оролсодог заншалтай. Һайшаама ёһо заншалаа арьбадхан, тэдэнэр шеф ёһоной туһаламжаяа эхилхэнь. Отара, гүүртэ, һү һаалиин фермэнүүдэй коллективүүдые класс бүхэн хубаарилан абаа, ажалшадтай уулзалга үнгэргэхэ түсэб, бүтээхэ ажалай хэмжээнүүд тодорхойлогдоо.

Дунда һургуули болон ажахын үйлэдбэри хоёрой хамтын шухала хэмжээ ябуулгануудай нэгэн — мэргэжэл шудалха, хүдөө ажахын хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсаха уулзалганууд болоно. Совхозой түрүүшүүл, социалис мүрысөөндэ илагшад өөһэдынгөө ажалай ябаса, туйлаһан амжалтануудтухайгаа һурагшадта хөөрэдэг. Һурагшад үйлэдбэриингөө бригадануудай ажалай дүнгүүдтэй айлшадаа танилсуулдаг, өөһэдынгөө тобшололнуудые хэдэг байна. Гадна «Ургасын үдэр», «Мэргэжэлээ хамгаалга» гэһэн үдэшэнүүд һонирхолтойгоор, олон зоной хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэдэг болоо. Эдэ бүхы хэрэгүүдые хүмүүжүүлхын талаар директорэй орлогшо Д. Д. Цыренова ударидана.

Гэхэтэй хамта һурагшадай үйлэдбэриин бригадануудай ажабайдалда, мэргэжэл шэлэхэ хэрэгүүдтэ дутуу дунданууд, хүсэд шиидхэгдээгүй асуудалнууд үшөөл бии байһаар. Жэшээнь, һурагшадай техническэ арга боломжонууд, үйлэдбэриин талмайнуудые хубаарилан үгтэхэдэ гүнзэгы хараада абтанагүй. Мүн ажалаиь эрхэ байдал һайжаруулагданагүй, техническэ хэрэгсэлнүүд тэдээндэ үсөөн үгтэнэ. Бүтээгдэһэн ажалынь бирагүйгөөр бүридхэлдэ абтана, тусхай хүбсаһа хунар болон эдеэ хоолоор хангалга гэхэ мэтэ үшоол муу хэмжээндэ байһаар.

Мүнөө үедэ манай дунда һургуули оройдоол хоёр тракторотай. Үсөөн техникэ байхадаа һурагшадай үйлэдбэриин һуралсалда онратай туһа болоногүй. Механизатор болохо дуратай шуулай дүй дүршэл дээшэлүүлхэ, һуралсалайнь программые дүүрэнээр шудалуулха зорилгоор совхозой дирекци шефтээ абаһан дунда һургуулидаа гэнжэтэй шэнэ трактор үгэхэнь. Ерэхэ жэлэй эхиндэ һурагшадта шэнэ «Беларусь» даалгагдахаар хараалагдана. Мүн һэльбэхэ частьнууд, элдэб оньһон түхеэрэлгэ болон зэр зэмсэгүүд үгтэхэ, дүй дүршэлтэй мэргэжэлтэд үхибүүдэй һуралсалда, ажалда туһалжа байха юм.

Совхозой партиина организаци болон дирекци һургуулиие хубилган шэнэлэлгын ехэ удха шанарые, мүн өөрынгөө харюусалга, уялгала һайн мэдэнэ. Һургуулиин бүхы ажабайдал, тэрэнэй шиидхэхэ элдэб олон асуудалнууд, мүнөөдэрэй эрилтэнүүд сомоной Соведэй гүйсэдкомой анхаралда байдаг. Соведэй сесси болон гүйсэдхэхэ комитедэй заседанинуудта эдэ асуудалнууд олон дахин хэлсэгдэһэн, баталагдаһан, шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ бодото хэмжээнүүд абтаһан байна. Олониитын хүсэл оролдолгын аша туһые, өөһэдынгөө зорилгонуудые манай багшанарай коллектив һайн ойлгодог.

Гол уялгануудаа бэелүүлхэһээ гадна, багшанар улад зонойнгоо дунда ехэ хүдэлмэри ябуулна. Арадай һайн дуранай дружина, эхэнэрнүүдэй совет, сомоной Соведэй, мүн һургуулиин комиссинууд, уран һайханай бүлгэм, лектор, агитаторай бүлэгүүд болон бусад эмхинүүдтэ тэдэнэр хабаадалсадаг. Багша Б. Г. Базарова, нютагай Соведэй депутат, директор А. Б. Шагдуров, багшанар Е. М. Вамнилова, Д. З. Цыренова гэгшэдые онсо тэмдэглэмээр.

Залуу үетэниие хүмүүжүүлгэ нютагуудтахи партиина, комсомолой, профсоюзай организацинуудай, базова предприятинуудай анхаралда байдаг асуудал гээшэ. Энэ хэрэгтэ, мүн Соведүүдэй үүргэ ехэ. Тиимэһээ һургуулитай нягта холбоотойгоор хүдэлмэрилжэ һурагшадые хүмүүжүүлгэ—манай партиина болон эрхэтэнэй нангин уялга болоно. Үхибүүднай совет общественэй эрхим гэшүүд, ажалшад болоһой гэжэ оролдохо гээшэ бидэнэй гол зорилго мүн.

В. СОСОРОВ,
Захааминай районой Дүтэлүүрэй совхозой парткомой секретарь.

СЕССИИН ҮЗЭМЖЭДЭ — СОЁЛОЙ ХҮДЭЛМЭРИ

Һаяхан арадай депутадуудай Ахын райсоведэй сесси зарлагдажа, КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэриин ёһоор хүн зониие соёлой талаар хангалгые һайжаруулха хэмжээ ябуулганууд тухай асуудал зүбшэгдэбэ. Партиин райкомой секретарь депутат Я. Д. Галсанов элидхэл хэжэ, арадай гэгээрэлэй, соёлой, элүүрые хамгаалгын ба ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын талаар райсоведэй саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ депутат К. Д. Тулуев нэмэлтэ элидхэл хэбэ.

Энэ асуудал зүбшэхэһөө урид райсоведэй гүйсэдкомой шиидхэбэреэр тусхай комисси эмхидхэгдэжэ, бүхы район доторхи соёлой гуламтануудай ажал хүдэлмэри нарин нягтаар шалгаһан юм. Тэрэ комиссиие соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ю. А. Халзутхаев толгойлоо.

Элидхэлшэдшье, мүн үгэ хэлэһэн нүхэдшье арад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ соёлой гуламтанууд ехэ үүргэ дүүргэхэ зэргэтэй гээд тэмдэглэбэд.

Район доторхи соёлой хэдэ хэдэн гуламтанууд бараг һайн хүдэлжэ байна, саашадаа үшөөшье һайнаар хүдэлхэ хараатай.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Саян тосхоной, «50 лет Октября» колхозой Сорог тосхоной кино-түхеэрэлгэнүүд яһала бараг һайн хүдэлжэ байдаг, хүн зоной дунда хүндэтэй болонхой.

— Районой соёлой гуламтануудай ажал хүдэлмэридэ дутуу дутуу дунданууд үшөөл бии байһаар, — гэжэ райсоведэй гүйсэдкомой соёлой таһагые даагша Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ нүхэр В. А. Галсанова үгэ хэлэхэдээ тэмдэглэбэ. — Олонхи библиотекэ, клубууд ажалаа һайнаар ябуулжа шаданагүй. Баталагдан абтаһан хараа түсэбүүд хүсэд бэелүүлэгдэнгүй саарһан дээрэ үлэшэнэ. Иимэ үзэгдэлнүүд хүдөөгэй соёлой гуламтануудай ажалда ушарна. Сорогой хүдөөгэй клуб (даагшань нүхэр А. Б. Аюшеева) зундаа муугаар хүдэлөө. Өөрынь үбһэ хуряалгада ябахада, клубынь ээзгүй үлэһэн байгаа.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой киномеханик нүхэр В. Г-Ж. Хамаганов, хүдөөгэй соёлой байшангые даагша нүхэр С. Б. Базарова гэгшэд колхозойнгоо клубай ажал хүдэлмэри тухай тогтон хэлэбэ.

— Алишье сагта малшадта, алба хаагшадта кино харуулхые оролдогшоб, — гээд, нүхэр Хамаганов хэлэбэ. —Шарза, Шаснуур, Саян гэжэ нютагуудта кино таһалдангүй харуулагдана.

Районой киносетиин директор нүхэр Ю. Д. Патархеев үгэ хэлэхэдээ, киногой хүдэлмэрилэгшэдэй хэжэ байгаа ажал, мүн саашадаа бэелүүлхэ гол зорилгонууд дээрэ онсо тогтоһон байна.

«50 лет Октября» колхозой правлениин түрүүлэгшэ, райсоведэй депутат С. Ж. Ангархаев, райсоведэй финансын таһагые даагша, депутат В. Б. Дармахеев, Сорогой хүдөөгэй соёлой байшангай директор нүхэр А. Б. Аюшеева гэгшэд соёлой гуламтануудай ажалые саашадаа улам һайжаруулха тухай тэмдэглэбэд.

Сесси дээрэ арадай депутадуудай районой Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. С. Галсанов дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Зүбшэгдэһэн асуудалаар сесси зохихо шиидхэбэри баталан абаа.

Вл. ГАЛСАНОВ.

ТАНИИЕ ЯМАРААР ХАНГАНАБ

НИИТЫН ЭДЕЭ ХООЛ ҺАЙНААР ЭМХИДХЭХЭ

(БЭШЭГҮҮДЭЙ ҮНДЭҺӨӨР)

Республикымнай ажахынуудта, районуудай түбүүдтэ столово, кафе болон ресторануудай тоо жэлһээ жэлдэ олошорно. Тэдэнэй олонхинь типовой шэнэ байра соо, сагай эрилтэдэ таарама зохидоор түбхинэнхэй. Иимэнүүд газарта гансал эдеэлхэдэ аятай зохид бэшэ, мүн залуушуулай үдэшэнүүдые үнгэргэхэдэ, түрэ наирнуудые наяруулхада, түрэһэн үдэрнүүдые тэмдэглэхэдэ, үйлэдбэриин түрүүшүүл болон ветерануудые еһолходо али тухай урматай гээшэб.

Зэдын районой Петропавловка тосхоной ниитын эдеэ хоолой предприятиие абаад үзэе. Районой эд хэрэглэгшэдэй холбооной хүдэлмэрилэгшэд хүн зониие эдеэ хоолоор комплексно аргаар хангаха шэнэ гурим республика дотороо эгээл түрүүлэн нэбтэрүүлжэ эхилээд, зарим тэды амжалта туйлажа байна. Эндэ олондо магтаалтай болоһон «Кулинария» гэжэ магазин, кондитерскэ цех, кафетери гэхэ мэтэ зэргэ хүдэлнэ. Тэдэниие мэргэжэлтэдээр хангаха асуудалые раипо шиидхэнхэй. Петропавловкын тогоошон-кондитер Лариса Плюснина Бүхэроссин 1-дэхи семинар-конкурсдо хабаадажа, тусхай шанда хүртөө һэн. Петропавловка һууринда ажаһуугшад, хүдэлмэришэн, хүдөө бэшэгшэд ниитын эдеэ хоол бэлдэгшэдэй хүдэлмэриие магтаһан мэдээсэлнүүдые редакцида яһала эльгээдэг заншалтай.

Тиихэдэ Хяагтын районой Хүдэри-Сомоной, Кабанскын, Загарайн, Мухар-Шэбэрэй районой «Искра» колхозой, Гэлимбын (Яруна), Баргажанай-Адагай, Баунтын (Баунтын район) столовонуудай амта шэмээр һайн эдеэтэй, баян менютэй байдаг тухай мүн лэ ажалшадай бэшэгүүд хөөрэдэг юм.

Дурсагдаһан нютаг нугануудай столовонуудта гансал амтатай эдеэн шанагдадаг бэшэ, харин хүсэд бэлэн бэшэ фабрикадуудые, кулинарна болон кондитерскэ зүйлнүүдые бариха тусгаар цехүүд эмхидхэгдэнхэй ха юм. Тэндэһээ хүн зон бэлэн шахуу эдеэ хоол худалдажа абахадаа, али тухай ехэ сагаа алмана, амарна гээшэб. Иигэжэл хүдөөгэй хүн зоной социальна-ажаһуудалай эрилтэнүүд һайжаруулагдаха, иленгаа гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй бэелүүлдэг үүргэ хүнгэдхэгдэхэ жэшээтэй болоно. Столово болон кулинарна магазинһаа бэлэн эдеэ хоол худалдан абахадаа, эхэнэрнүүд сүлөө сагаар ехэ боложо, өөрынгөө юрэнхы болбосоролые, эрдэм мэдэсые улам дээшэлүүлхэ, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадаха арга боломжотой болоно. Энээн дээрэһээ бодоходо, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай үүргэ ажабайдалдамнай аргагүй шухалал.

Мүнөө Буряадай кооперациин холбоондо ниитын эдеэ хоолой 300 гаран предприяти тоологдоно. Тэндэнь нэгэ доро 12 мянга гаран хүн эдеэлхэ аргатай байна. Бурукоопсоюзай системэдэ хүн зониие комплексноор хангаха тухай шэнэ арга нэбтэрүүлэгдэжэ эхилэнхэй. Тэрэнэй үндэһөөр хүдөө нютагуудта заабол шэнэ түхеэрэлгэ бариха бэшэ, харин хуушаншье гэрнүүдые хэрэглэжэ болохо юм. Энэ талаар Петропавловкын болон Хяагтын райпогой дүи дүршэл шаишаалтай байна. Жэшээнь, хяагтаархин столовынгоо хуушан байрада залгалаа хэжэ, ехэ болгоод, юрэнхы дээрэнь заһабарилаад, яһала зохид болгонхой. Досоонь ороходо, дулаан, элбэг дэлбэг, шанар һайтай эдеэ хоолтой байдаг. Энэ столово өөрын теплицэтэи, хамһабариин ажахытай. Тэндэнь үнеэд бии, тахяа баригдадаг. Олоной эдеэлдэг газарта эдеэнэй үлөөдэһэн ехээр гарадаг гээшэ ааб даа. Энээниие тэдэнэр зүбөөр хэрэглэжэ шадана бшуу. Ороной Эдеэ хоолой программа бэелүүлгэдэ хамһабариин ажахынууд горитой хубитаяа оруулдаг гэжэ партиин документ дотор хэлэгдэнхэй.

Хяагтада үшөө 60 хүнэй һууритаи шашлычна баригданхаи. Досоо талань (интерьерынь) үзэмжэтэйгөөр, орогшодой амаржа һуухада, таарамжатаи зохидоор түхеэрэгдэнхэй байдаг.

Гэхэ зуура хүн зониие эрхим шанартай эдеэ хоолоор хангаха асуудалнуудта анхаралаа багаар хандуулдаг ушарнууд үсөөн бэшэ. Түнхэнэй, Хэжэнгын, Хориин районуудһааородог ажалшадай гомдолнууд манай редакцида орожо үргэлжэлһөөр. Тэдэ районуудай олонхи столовонууд хуушанаингаа гуримаар хүдэлһөөр. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл нэбтэрүүлэгдэнэгүи. Олон янзын эдеэ хоол бэлдэхын, өөрын үнэгүи продукцитаи болохын тула эдэбхи үүсхэл эндэ гаргагданагүй.

Хүдөөгэй ажалшадай халуун хаһын үедэ ниитын эдеэ хоолой предприятинууд жэншэдгүй һайнаар хүдэлхэ ёһотой ааб даа. Хүн зоной түлөө оролдолго, анхаралай һайн газарта ашаг үрэ ехэтэй ажалай дүн эли бодо харагдадаг. «Эрхим тогоошон эмшэнэй сэнтэй» гэжэ арад зон дэмы хэлсэдэггүи. Хэжэнгын районой Ушхайтын совхозой полевой станай тогоошон Чимит-Цырен Гунзыковна Дамбаевада эдэ үгэнүүд яһалашье таарамаар. Энэ тогоошон ажахынгаа һаалишад, барилгашад ба механизаторнуудые амта шэмэ һайнтай хоолоороо баярлуулжа байдаг алдартай. Үнэн дээрээ хүнэй эдихэ хоол бэлдэхэдээ, шанарайнь түлөө шадаха зэргээрээ оролдохо, сэдьхэл зүрхэнэйнгөө «дуһалханиие» оруулхада, амжалтын туйлагдаха сохом лэ.

В. ТОКТОХОЕВА.

АСУУГТЫ, — ХАРЮУСАХАБДИ

ГАРАЖНУУДЫЕ ДУРААРАА БАРИХАГҮЙ

Һүүлэй жэлнүүдтэ Улаан-Үдэ хотодо хубиин автомобильнууд болон мотоциклнуудтай хүнүүдэй гаражнуудые барилга саашадаа гуримшуулагдаһан, гаражнуудые бариха ба ашаглаха кооперативууд эмхидхэгдэһэн байна.

Хубиин гаражнуудые барихын тула газарай участогууд кооперативуудта үгтэдэг. Гүрэнэй тэмхэмжээр машина абаһан дайнай ба ажалай инвалидуудта райгүйсэдкомуудай зуушалгаар лэ гараж бариха газар үгтэдэг. Мүнөө үедэ манай хотодо 8406 һууритай 182 кооператив байгуулагданхай. Горгүйсэдкомой 1984 оной сентябриин 19-нэй шиидхэбэреэр кооперативна гаражнуудые бариха газарай участогуудые хубаарилха, эрхэтэдэй хубиин автомобильнуудые табиха түлбэритэй талмайнуудые үргэдхэхэ талаар нэмэлтэ хэмжээнүүд баталагдаһан байна. Гадна саг зуурын түмэр гаражнуудые табиха газарай участогууд хубаарилагдадаг байха юм.

Манай хотодо нэгэл подрядна эмхи — республикын Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министерствын РСУ олонхи гаражнуудай барилгые бэелүүлдэг.

Гэхэтэй хамта дураараа гаражнуудые бариха ба түмэр гаражнуудые табиха баримтанууд үшөөл олон. Иимэ барилга хадаа хуули эбдэһэн ябадал болоно. Тэрэ гүрэнэй ба эрхэтэдэй аша туһые дайрадаг, газар бодомжотой зүбөөр хэрэглэлгэдэ, хотын барилгада ба болбосон түхэлтэй болгохо хэрэгтэ һаад түбэг ушаруулдаг гээшэ.

Дураараа гараж бариһан зэмэтэй хүнүүдтэ захиргаанай ба уголовно харюусалга тохогдохо гээд хууляар хараалагдана.

Зохихо зүбшөөлгүйгөөр гү, али баталагдаһан проектгүйгөөр, үгы һаа барилгын гол нормонууд болон дүримүүдые бүдүүлигээр эбдэжэ, эрхэтэдэй бодхооһон ажахын ба ажаһуудалай барилганууд райгүйсэдкомой шиидхэбэреэр дураараа барилга хэһэн эрхэтэдээр задалагдаха ёһотой гээд «Ажахын ба ажаһуудалай барилгануудые дураараа бариһанай түлөө эрхэтэдэй харюусалга тухай» РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1977 оной декабриин 1-нэй Указаар тогтоогдонхой. Энэ шиидхэбэриин дүүргэгдээгүй ушарта дураараа хэһэн барилгые задалха тухай коммунальна ажахын таһагта гүйсэдком заабари үгэдэг. Энээндэ милициин органууд туһалха уялгатай.

Ажахын ба ажаһуудалай барилгануудые дураараа бодхооһон зэмэтэй эрхэтэдтэ 50 түхэриг хүрэтэр хэмжээнэй яла тохогдодог. Арадай депутадуудай районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудай дэргэдэхи захиргаанай комиссинууд яла тохохо шиидхэбэри гаргаха эрхэтэй.

Газар хэрэглэхэ хуули эбдэһэнэй түлөө уголовно харюусалга хараалагданхай юм. Жэшээнь, дураараа газар эзэлһэнэй түлөө РСФСР-эй Уголовно Кодексын 199-дэхи статьягай 1-дэхи пунктаар хэһээгдэдэг. 6 һарапаа 1 жэл хүрэтэр болзорто залан заһаруулгын хүдэлмэридэ эльгээхэ гү, али 300 түхэриг яла тохохо гэжэ тэрээгээр хараалагданхай.

«Хото городуудта, хүдэлмэришэнэй, курортын ба дачын һуурин тосхонуудта дураараа барилга хэхэ ябадалтаи тэмсэхэ хэмжээнүүд тухай» РСФСР-эй СНК-гай 1940 оной майн 22-ой тогтоол хадаа коммунальна ажахын таһагуудай туһаламжаар мэдэлдэнь байдаг газар дээрэ дураараа барилга хүүлэхэгүй гэжэ арадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй гүйсэдкомуудые уялгална.

Хүсэндөө байһан хуулиин ёһоор гаражнуудые дураараа бариха баримтанууд тушаа шиидхэхы хэмжээнүүдые абаха шухала.

В. САХАРОВСКИЙ,
Улаан-Үдэ хотын прокурор.

Барилга-хабсаралгын 575-дахи поездын Хүндэлэлэй самбарта наймаалагша А. Г. Рублевагай дүрэ зураг харахат. Тэрэ хилээмэнэй магазинда худалдаг юм. Байгал-Амарай түмэр замай барилгашадые һайнаар хангаһанайнгаа түлөө Антонина Герасимовна «Байгал-Амарай түмэр зам бариһанай түлөө» медаляар шагнагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. Г. Рублева.

М. МАРТИНСОНОЙ фото.

БАГУЛЬНИК" УРИНА

ликымнай ниислэл
дэ байрын шэнэ гэр-
бүлдэн бодожо, шэнэ
ионууд болон квартал-
үндэлнэ. Эдэ микро-
дта аптекэнүүд, хэлхеэ
эй байшангууд, мага-
столовонууд жэл бүри
гада оруулагдана. Жэ-
Улаан-Үдын Октя-
районой 41-дэхи квар-
элхеэ холбооной шэнэ
һаяхан ашаглалгада үг-
эгтэй зэргэлээд про-
эна эд бараанай мага-
рын үдэрнүүдтэ үүдээ
Тиимэрхүү жэшээ-
дурдаха болоо һаа,

эндэ Улаан-Үдын Ба-
ай нэрэмжэтэ үйлсэдэ
льник» гэжэ нэрэтэй ка-
ээ. Тус кафе мүнөө
эрилтэнүүдтэ хүрэмөөр—
шэмэглэгдэһэн, уужам
залтай ниитын эдеэ хоо-
предприяти боло-
Эндэ нэгэн доро 120
эдеэлүүлжэ шадаха ар-
оломжотой.

гульник» кафегэй 30 га-
хүдэлмэрилэгшэд эндэ
ые аятай зохидоор,
һайнаар хангахын түлөө
сэнэ.

фегэй үйлэдбэриие дааг-
лентина Лукьяновна Го-
енко иигэжэ хөөрэбэ:

— Манай кафедэ хүн зон олоороо ерэжэ хооллоно. Тэдэнэр манай хүдэлмэридэ үндэр сэгнэлтэ үгэдэг. Хүн зониие хангаха түсэбөө дүүргэнэбди. Гомдолнууд үгы. Дурадхалнууд ба гомдолнуудай дэбтэр харахадатнай болохо.

Үнэхөөрөөшье, тэрэ хараһан дэбтэр соомнай гансал баяр баясхалангай үгэнүүд бэшээтэй байба. Гол түлэб Улаан-Үдын ажалшад, мүн бусад хото городуудһаа ерэһэн хүнүүдшье зохидоор хүндэлүүлжэ, һайнаар хангаһанайнь түлөө баяр хүргэнэ.

Официантка Нина Георгиянц, тогоошод Вера Оренбурова, Вера Ширикалова, бусад эрхимээр хангагшадай тоодо нэн түрүүн ороно. Тэдэнэр мүнөө дээрээ коллектив соогоо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илажа ябана. «Багульник» кафе хурим түрэ хэхэ тусхай банкетнэ залтай. Тиихэдэ мяха, загаһа болон бусад продукци хадагалха холодильнигууд, элдэб түхеэрэлгэнүүд бии.

Тус кафедэ эдеэ хоолынь шанар һайнтайгаар бэлдэгдэнэ. Үдэшэ бүри залуушуулай ансамбль аятай ирагуу дуунуудаараа, хүхюун солгёо хүгжэмөөрөө угтадаг гэжэ тэмдэглэе.

С. СТЕПАНОВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Дүтын Зүүн зүгтэ — үнэн зүб, бата бэхи эб найрамдал

Дүтын Зүүн зүгтэ үнэн зүб, бата бэхи эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлдэнь Сириин ба бусад араб арадуудта элдэб янзын туһаламжа үзүүлэн, Советскэ Союз Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые гуримшуулгын бүтэмжэтэй һайн программа бэелүүлнэ. Араб национальна ба патриотическа хүсэнүүдые дарахые һэдэдэг, энэ раиондохи түгшүүрилые улам дэбэргэжэ байдаг США болон Израиль эндэхи оршон байдалай түлөө харюусаха ёһотой. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын Араб Социалис һэргэн хүгжэлтэ гэдэг партиин Генеральна секретарь, Сириин Араб Республикын Президент Хафез Асадтай хэһэн хөөрэлдөөе шэнжэлэн тайлбарилхадаа, гадаадын оронуудай олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүд, политическэ ба ниитын ажал ябуулагшад тобшолбо.

Хөөрэлдөөнүүд үгээе ойлголсолгын, хани барисаанай ба үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрбэ гэжэ Сириин газетэнүүд Москвада болоһон хөөрэлдөөнүүд тухай материалнуудые түрүүшынгээ хуудаһануудта толилходоо тэмдэглэнэ. Совет-сириин али бүхы харилсаан хоёр ороной арадуудай аша туһада, Дүтын Зүүн зүгтэ ба бүхы дэлхэй дээрэ хүгжэлтэ дэбжэлтын, эб найрамдалай хэрэгтэ харюусана гэжэ олониитэдэ мэдээсэлнүүдые дэлгэрүүлэн тараадаг хэрэгсэлнүүдэй шэнжэлэлнүүд дотор заагдана. Эдэ бүгэдэ гүрэнүүдэй хоорондохи адли тэгшэ эрхэтэй үрэ түгэс харилсаанай, империализмын ба тэрэнэй табималнуудай эзэрхэг түримхэй ябуулганууд та эсэргүү тэмсэлдэ һаналаа нэгэдэлгын жэшээ болоно.

Сириин экономическа хүгжэлтэдэ, тэрэнэй өөрыгөө хамгаалха хүсые бэхижүүлгэдэ үрэ түгэс туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө тэдэнэй үндэһэн эрхэнүүдэй түлөө тэмсэлдэ араб арадуудта хэлбэрилшэгүй туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлһэнэйнь түлөө Президент Х. Асадай Советскэ Союзда баяр баясхалан хүргэжэ байһанаа мэдүүлһыень Сириин хэблэл онсолбо.

Айхавтар орёо түгшүүрилтэй байдалтай байһан Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые хоёр гүрэнэй толгойлогшонор хаража үзэбэ гэжэ «Аль-Баас» газетэ бэшэнэ. «Стратегическэ бүлэглэл» тогтооһон Вашингтоной ба Тель-Авивай ябуулганууд Дүтын Зүүн зүгтэ бата эб найрамдал тогтоолгодо бэрхэшээл түбэгүүдые ушаруулна. Дүтын Зүүн зүгтэхи бата эб найрамдал хангаха тухай Советскэ Союзай найруулһан дурадхалые Сириин хүтэлбэрилэгшэ үндэрөөр сэгнэбэ гэжэ «Ас-Саура» газетэ бэшэнэ.

Дүтын Зүүн зүг тушаа уласхоорондын конференци үнгэргэхэ гэһэн Советскэ Союзай уряа Москвада үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөнүүдтэ шухала һуури эзэлһэн байна гэжэ Америкын **ЮПИ** гэдэг информационно агентство мэдээсэнэ. Тиигэбэл Палестинын асуудал зүб мүрөөр шиидхэгдэхэ аргатай болохо.

Хафез Асадай албанай хэрэгээр **СССР-тэ** ошохынь урда тээ **НДРИ-гэй ба ИАР**-ай хүтэлбэрилэгшэд совет ниислэл хотодо ошожо ерээ һэн, гэжэ **«Вашингтон пост»** бэшэнэ. Араб оронуудай Советскэ Союзтай нягта харилсаа холбоо тогтоохые хүсэжэ байһыень эдэ бүгэдэ гэршэлнэ. Израилиин эзэрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү тэдэнэй тэмсэлдэ араб арадуудай нэгэдэлые туйлаха гээшэ совет политикын гол зорилго болоно. Израилиин булимтархы ябуулгануудые али болохоор дэмжэһэн политика бэелүүлхэдээ, Холбоото Штадууд тус райондо өөһэдынгөө хараа байдал бэхижүүлхые оролдоно.

Араб оронуудай үндэһэн аша туһада, Палестинын араб арадай национальна таһаршагүй эрхэнүүдтэ зүрюу харша нюуса үгэсөөнүүдые арабуудта убайгүйгөөр баадхажа, Вашингтон, Тель-Авив Дүтын Зүүн зүгтэ бодото эб найрамдал хангалгада һаад ушаруулхые һэдэжэ байна гэжэ Москвада тэмдэглэгдээ гээд Лондоной **«Гардиан»** газетэ бэшэнэ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые үнэн зүбөөр гуримшуулхын түлөө тэмсэлдэ Палестинын асуудалые шиидхэлгэ шухала удха шанартай байна гэжэ онсолон тэмдэглэгдээ гээд Японой **«Нихон кэйдзай»** газетэ тэмдэглэнэ.

Дүтын Зүүн зүгтэ бата эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлдэнь Сиридэ, бусад араб арадуудта СССР саашадаашье али бүхы туһаламжа үзүүлхэ юм гэжэ совет хүтэлбэрилэгшэ мэдүүлбэ гээд Индиин **«Стейтсмен»** газетэ бэшэнэ.

Ливанһаа Израилиин сэрэгүүдые бүрин хүсэдөөр, дары түргөөр гаргахын, энэ орондо национальна үгээе ойлголсолгые туйлахын түлөө СССР шууд сэхээр тэмсэнэ гэжэ Болгариин **«Работническо дело»** мэдээсэнэ.

Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулхын, ядерна дайе сарахын, бүгэдэ ниитын эб найрамдал бэхижүүлхын аша туһада эб найрамдалда дуратай бүхы гүрэнүүдэй хүсэлэл оролдолгонуудые саашадаашье үргэдхэхэ шухала гэжэ гэһэн ушарга Польшын **«Трибуна люду»** гол анхаралаа хандуулба.

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ДҮҮРЭБЭ

ПАРИЖ. Венгриин Социалис хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-ган Нэгэдэхи секретарь Я. Кадар хани ёһоной албанай хэрэгээр Францида ерэжэ, хоёр үдэрэй туршада хөөрэлдөөнүүдые хэһэн байгаа. Францийн Президент Ф. Миттеранай уряалаар тэрэ эндэ ерээ һэн. Дээдэ тушаалта хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгатай франко-венгер хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдтэ зорюулагдаһан хамтын пресс-конференци эндэ болобо.

Һүүлэн үедэ хоёр талын харилсаанда яһала ехэ амжалта туилагдаа гэжэ Ф. Миттеран тэмдэглээ. Хоёр ороной хоорондохи харилсаа хүгжөөхые Франци хүсэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Уласхоорондын хэдэ хэдэн асуудалнуудаар хоёр тала ондо ондоо хараа бодолтой байна гэжэ Я. Кадар мэдүүлбэ. Энэнь нэн түрүүн тэдэнэй политическэ ондо ондоо холбоонуудта хабаатай байһыень элирхэйлэн гэршэлнэ. Мүнөө үеын уласхоорондын байдалай орёо түгшүүрилтэй байлгын ушар шалтагаануудаар Францийн ба Венгриин хараа бодолой тудалдаагүйшье һаань, эб найрамдал хангаха, буу зэбсэгүүдые хурялгын асуудалнуудые шиидхэхэ шухала гэжэ хоёр тала тоолоно гээд тэрэ хөөрөөгөө үргэлжэлүүлээ. Социальнополитическэ ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаае хүгжөөхын түлөө ВНР тэмсэнэ.

ГЭС ХОЛЛОЙ МЭДҮҮЛГЭ

ВАШИНГТОН. «Вашингтон пост» газетын асуудалнуудта КПСС-эй ЦК-ган Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненкын үгэһэн харюунууд дотор найруулагдаһан Советскэ Союзай эб найрамдалта дурадхалнуудые США-гай Коммунис партиин Генеральна секретарь Гэс Холл үндэрөөр сэгнэбэ.

К. У. Черненко «манай үе сагай эгээл шухала асуудалнуудай нэгые—ядерна дайе хайшан гэжэ зайсуулан сараха ёһотойб» гэһэн асуудалые табиба гэжэ америкын коммунистнуудай хүтэлбэрилэгшэ эндэ үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зогсоохо талаар совет хүтэлбэрилэгшэ бодото тодорхой программа хараалһан байна гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. Замбуулинай дайдада буу зэбсэг бүтээн гаргалгые зайсуулха талаар совет-американ үгээе ойлголсолгые туилаха тухай дурадхалнууд шухала удха шанартай байна.

ЭНЭ ХУУДАҺАНДАМНАЙ:

- Болбосон түхэлгэй буус
- Россин л уреадай ажал, хэрэгүүд
- Этигэл найдалаа алдангүйгөөр...
- Түрэл нютаг тухай

МАНАЙ ГЭР

(ХҮДӨӨГЭИ АИЛАИ БУУСА ЯМАР БАИХАБ?)

ГАЗАА ТАЛАҺАА хараха янзада үзэмжэтэйхэн, хоёр дабхар, болбосон, тэнигләэн ажаһуумаар түхеэрэлгэнүүдтэйгээр хэгдэһэн, хирпиисэ гэр тосхоноймнай түбһөө холо бэшэхэнэ оршодог. Тэрэнэй барилгада хараалагдаһан колхозой ехэ мүнгэнэй холхихоноор гаргашалагдаһые һайн һананаб. Гэбэшье тэрэ гэрэймнай сонхонуудһаа түбхинэһэн айлнуудай толорһон гэрэл дүрбэдэхи жэлээ харагданагүй. Ушарынь хадаа тэндэ анхан ороһон мэргэжэлтэд, малшад болон механизаторнууд ордон байраяа орхижо, юрын модон байшамнай дээрэ гэлдэһэн байгаа бшуу.

Байра байдалай хомор сагта иимэрхүү, орхигдоһон байранууд Зүүн-Сибириин бусадшье тосхон, һууринуудаар олон ушардаг.

Эдэ мэтэһээ уламжалан барилгын проектнүүд тушаа хэдэн һанамжа хэлэхэ хүсэлтэйб. «Бурятгражданпроект», «Бурятколхозпроект» институдууд энэ талаар өөһэдын хараа бодолтой һэн. Тэдэнэй дурадхалаар Ивалга һууриндa архитектурна һони һонин хэлбэритэй, тааруу зохидшье байрануудтай туршалгын хэдэн гэрнүүд баригдаа бэлэй. Тэрэ гэһээр дүрбэн жэлэй үнгэрбэшье, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэниинь шье өөһэдынгөө тосхонуудта иимэрхүү гэрнүүдые барюулха гэжэ шиидэзгүй. Юуб гэхэдэ, материалнуудынь үнэтэй, хомор, мүн барилга хэхэ һайн найдамтай бригадашье үгы гэһэн шалтагууд олон дурдагдадаг. Минии һанахада, эдэ гэрнүүд манай Сибириин эрхэ байдалай эрилтэнүүдтэ хүсэд дүүрэн харюусажа бирахагүй байна. Дурсагдагша институдуудай архитекторнүүд Прибалтикын, Украинын, Москва шадарай хүдөөгэй барилганuудай дүй дүршэл ехээр дууряажа, газаа түхэлдэнь анхаралаа үлэмжэ хандуулһан байна ха юм. Ород пезшэнгүй Сибириин байшан гэр бариха гээшэмнай хайшаа юм? Манай нютагуудай гэрэй эзэн эхэнэрнүүд амтан һайхан халаашанuудаа хаана болгожо, таряаша угайнгаа шадабарииe харуулха болоноб? Байра байдалаа «мүнөө үсын» болгохоёо даншье яараһан хэрэг гээшэ гү?

Байра байдалнай хизаар нютагай сагай уларилай эрхэ байдалда тааруу гү гэжэ хүн зон нэн түрүүн анхардаг гээшэ. Yha голдоо дүтэ, гэр тойронгоо банитай, гаражтай, эгээн шухалань огородой газартай байхаяа хүсэдэг ха юм. Харин дээрэ хэлэгдэһэн, зондо гологдоһон ордон гэрнай газаагаа хаяа хооһон байгаа бшуу. Тэрэ гэрһээ уламжалан байра байдал тухай мэргэжэлтэдтээ ...йсахан зүбшөөбди. Юуб гэхэдэ, хүдөөдэ хүдэлмэришэ бүхэриг зониие түбхинүүлхэ гээшэ манай шухала зорилгонуудай нэгэн мүн.

Хүдөө нютагуудта баригдадаг гэрнүүдэй олон проекттэй һайнаар танилсажа, «Бурятколхозпроектын» мэргэжэлтэдтэй зүбшэһэнэй удаа тон лэ таарамжатайень шэлээ бэлэйбди. Тэрэнэй ашаар мүнөө Заган тосхоноймнай захаар хоёр байратай шэнэ гэрнүүдэй үйлсэ нэмжынхэй. Айл бүхэниинь хотон хорёотой, өөһэдөө тарилга хэдэг огородой, хартаабхын газартай. Юрэдөөл, үнгэрһэн олон үенүүдтэ тогтонижоһон хүдөөгэй ажаһуудалые хараада абалсан, таряашанай гэр байдал мүнөө сагайнгаа шэнжэтэй байха зэргэтэй гэһэн тобшолол хэмээр байна. Гэр тойроной хамһабариин байранууд байхадаа үбэлэй сагта малаа харууһалхада, хүнэһэ хоолоо хадагалхада тон таарамжатай гээшэ. Энэ талаар барилганууд хэр угһаа хойшо Забайкалиин эрхэ байдалда тааралдуулагданхай һэн. Шэнэшье, хуушаншье барилгануудай һайн талые хараадаа абаабди. Этнографическэ музейн хуушанай буусын барилгануудые шэнжэлжэ үзөөбди.

Гурбан таһалгатай, кухнитай, верандатай шэнэ гэрнүүдтэ колхозоймнай гэшүүд дуратайгаар нүүжэ ородог. Үнгэтэ хирпиисээр гаргаһан гэрэй газаа талын юрын хээ, угалзанууд, сонхын можо дээгүүрхи хабтагайда хэгдэһэн һиилүүрнүүд болон жэгдэхэн палисаднигууд гэхэ мэтэ зоной нюдэ баясуулжа, уринаар харагдадаг гээшэ.

Дурсагдагша зүйлнүүдтэ бага бэшэ гаргаша хэдэгшье һаа, байра байдалай барилганuудые хямда болгохоёо оролдогшобди. Мүнөө үедэ манда Госбанкын урьһаламжаяа хизаарлаашьегүй һаань, тэрээндэнь гамтайгаар хандаха зэргэтэйбди. Манда баригдаһан һайн хирпиисэ гэр зарим хүршэнэрэймнай модон гэрнүүдһээ үнэтэй болодоггүй.

Колхознай ойдо модо отолхо участогтай, модошодой бригадатай, хоёр пилораматай, мүн нарин дарханай цехтэй юм. Тиимэһээ модоор хэгдэхэ барилгын хэрэгсэлнүүдые талаһаа худалдажа абалтагүй гээшэ. Барилга ехэнхидээ өөһэдынгөө хүсөөр хэнэбди. Жэл бүри ашаглагдадаг миллион түхэригэй гурбанай нэгэ хубинь барилгада һомологдодог байна.

Барилгын проектые зарим тэды хэзагайруулха ушар тухай дурдаа һэм. Энэмнай тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ аад даа. Жэшээлхэдэ, гурбан метр хүрэхэгүй үндэртэи гэрнүүдые «Бурятколхозпроект» институдай дурадхахада зүбшөөгөөгүй һэмди. Теэд хүдөөгэй эрхэ байдалда тэдэнэи проектые «өөдэнь үргэхэ» нэмэлтэ мүнгэ строибанк үгэхэгүйл. Тиигээдшье хүдөөгэй буусада бани, гараж гэхэ мэтые байлгахагүй гэһэн дурадхалые абаһаар зүбшөөхэгүйш даа. Гүрэниие хохидуулангүй, буусын эзэн тэдэ бүгэдые өөрынгөө «шадалаар» барихашье, түлэхэшье байха. Теэд өөһэдын дураар барилгануудые хэжэ, тосхоной шэнжэ шарайе гутааһанай хэрэг юуб? Гэбэшье хаа хаанагүй халуун уһаар хангагдадаг болошоо бэшэ һэн хойноо, буусымнай ара далдада ябталаатай бани яаха аргагүй хэрэгтэйл. Тооһотой полиһоо хүлһэ лэбшэнхэй, үгышье һаа, хүхэ зуда хүйтэн рейсэһээ бусаһан механизатор түрүүшын ээлжээндэ түлигдэһэн баниингаа халуун уурал, уһанда хүлшэжэ, хуһан венигэй уян шабхуураар хүлһөө сэлмээн үе мүсынгөө ульһа гүйлгэн амардаг ха юм.

Мүнөө гараж тухай. Манай тосхоной хоёрдохи гэр бүхэндэ хүнгэн машина гү, үгышье һаа мотоцикл һойготой байха. Тэдэнэй ээд бүхэн үнэтэй сэнтэй унаагайнгаа «амарха» һарабша шадаха, болихошье һаа, өөһэдынхеэрээл түхеэржэ ородог. Одоол эндэ бусад байрануудаймнай бүхы газаа талын үзэгдэл үзэмжөө бууража эхилдэг даа. Мүнөө сагта олонхи колхоз, совхозууд олзо оршо ехэтэй болоһон тула, хубиин гаражнуудые проектнүүдтэ хараалжа, өөһэд дээрэ абаха һэн ха.

РАПО-гой хүтэлбэрилэгшэд районойнгоо архитектортэй хамта хүдөөдэхи барилгын мүнгэ зөөри тодорхойлон хубаарилхын хажуугаар байрын гэрнүүдэй зохисотой проектые энэ талаар, бүхы шэнэ һанамжа дурадхалнуудые хараадаа абажа байха бэлэй. Ажахынуудай түбэй буусанууд бүхыдөө шахуу өөһэдын барилгын саашанхи хараа түсэбтэй болонхой. Энэ һайн гээшэ. Теэд үе сагтаяа хамта ажабайдалнайшье хубилжа, һайжаржа байна ха юм. Тиимэһээ сибириинхидэй һанаанда таарама, эрилтэнүүдыень гүйсэд дүүргэмэ, ёһотойл Забайкалиин шэнжэтэй гэр байрын проект хүлеэхэ эрхэтэйбди.

Сибириин олохсн хизаар нютагуудаар ябахадаа, улад зоной шэнэ буусанудай юрынхеэр лэ баригданхай байхые адагладагби. Гэрнүүд һайнаар баригдабашье, газаа түхэлөөрөө хүнэй нюдэ бэлэй баясуулнагүй. Энээн тушаа өөһэдөөл оролдохо зэргэтэйбди. Һиилүүршэ, модошо нарин дархашуулнай олон лэ байха! Тиигээдшье, «Бурятколхозпроектдэшье» ажахынуудай түбэй буусануудые шэмэглэхэ ажалтай архитектурна бүлэг байгуулагданхай ха юм. Түнхэнэй, Яруунын районуудай тосхонуудта һиилэмэл карнизтай, гоёор шэрдэгдэһэн сонхын хаалгатай гэрнүүд баригдадаг болонхой. Гэрэй газаа талын хананууд олифаар будагдажа, шаргал үнгөөр наадана. Тиихэдээ хүйтэ, нойтондо хубирсагүй болоод, аятайгааршье харагдана ха юм. Һайн хэрэг хаа хаанагүй дэмжэмээр гээшэ. Ажахынуудай түбэй зарим буусануудые ажаглахада, илгаань дундаа үгыл шахуу байдаг даа.

В. КОЛМАКОВ,
Заганай колхозой түрүүлэгшэ.
«Сельская жизнь» газетэһээ абтаба.
Мухар-Шэбэрэй район.

АРАД ЗОНДОО МАГТААЛТАЙ

ФОТООЧЕРК

Театрнуудай зүжэгүүдые хараxaя республикымнай улад зон холын тосхон, һууринуудһаа үсөөн бэшэ ушарта Улаан-Үдэ хото зорижо ерэдэг. Тиимэһээ театрнууд соёлой ажабайдалай юрэ бусын түбүүд болоно гээшэ. Тиигээдшье Улаан-Үдын театрнуудай коллективүүд жэл бүри республикынгаа хүдөө нютагуудаар гастрольдо гаража, тэндэхи соёлой байшангуудта, хээрын стануудта, фермэнүүдтэ зүжэг табидаг, концертнүүдые харуулдаг заншалтай. Энэ ушарһаашье республикын театрнуудай бэлигтэ артистнууд Буряад орон соогоо үргэнөөр мэдээжэ болонхой. Тэдэнэй дунда РСФСР-эй арадай артист Дугаржап Цыренович Дашиевые онсолон тэмдэглэмээр. Тэрэнэй нэрэ Ленинэй ордентo Буряадай Гүрэнэй оперо болон баледэй академическэ театрай бүхы шахуу репертуарай программада арба гаран жэл соо үргэнөөр оруулагдана. Энэ хугасаа соо Дугаржап Дашиев дэлхэйн болон совет классикын оперын зохёолнуудай гуша шахуу партинуудые гүйсэдхэдэг болонхой.

...Зэрэлгээтэ Зэдын хоймор болохо Улзар гэжэ нютагта дайнай һүүлээрхи хүшэр жэлнүүдтэ, таба-зургаатайхан Дугаржап хүбүүн нютагайнгаа дууша үбгэжөөлые дууряажа, ута аялгатай урдын дуунуудые дуулаха дуратай бэлэй. Удаань һургуулида ороходоо, уран һайханай бүлгэмдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилһэн юм.

М. П. Мусоргскиин нэрэмжэтэ Ураалай консерватори залуу дуушанай саашанхи харгы замда ехэ ашагтай нүлөө үзүүлээ һэн. Хүгжэмэй дурсагдагша дээдэ һургуули нээгдэһэн сагһаа хойшо Ураал, Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй бэлигтэй залуушуулай урда үүдэеэ үргэнөөр сэлиһэн алдартай. Эндэ Буряад ороной олохон дуушад, композиторнууд, тэрэ тоодо, Дугаржап Дашиевшье хүгжэм дуунай мэргэжэлтэ һуралсал гараһан юм.

Үшөө Ураалай консерваториин студент ябахадаа, дуушадай М. И. Глинкын нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна конкурсын лауреат болоһон Дугаржап Дашиев, 1969 ондо Буряадай оперо болон баледэй академическэ театрта ерээ һэн. Тиигээд лэ, оперонуудай партинуудые гүйсэдхэһөөр, концертнүүдтэ дуулаһаар тэрэнэй бэлиг шадабари хүгжэн һалбаржа захалаа. Тенор хоолойтой дуушанай гүйсэдхэлгын бэлигые удангүй театрай шүүмжэлэгшэд, үргэн шагнагшад, харагшад үндэрөөр сэгнэжэ эхилээ бэлэй.

Дугаржап Дашиевай бэлиг шадабари илангаяа Вердиин оперодо Отеллын, Бизегэй «Кармендэ» Хозегэй, «Паяцы» гэжэ Ленковаллын оперодо Каниогой, Чайковскиин «Елбэрэй хатанда» Германэй партинуудые гүйсэдхэхэ үедэнь тодорон гарадаг. Тэрэнэй хонгёо хоолойдо, гүйсэдхэлгын шадабарида тааруулагдажа Б. Ямпиловай «Һүрөөтэ жэлнүүд», «Цыремпил Ранжуров», «Шэдитэ нюуса» гэһэн оперонуудай гол партинууд бэшэгдэнхэй.

Суута дуушан Буряад оронойнгоо композиторнуудай дуунуудые олоной дунда дэлгэрүүлгэдэ ехэ габьяатай. Тэрэ хадаа арад зонойнгоо мэдээжэ болоһон дуунуудыешье гүйсэдхэхэдөө, аялга нугалбариинь өөрсэ маягтай зүйлнүүдые шэнээр тодоруулан гаргахые оролдодог. Гадна композиторнууд тэрэнэй гүйсэдхэлгэдэ тааруулан дуунуудаа бэшэхэдээ, дуушанай бүхы арга боломжонуудые хараадаа абадаг байна.

Дээрэ дурсагдаһан оперонуудай гол партинуудые гүйсэдхэһэнэйнгөө, мүн 1980—1982 онуудай концертнэ программануудайнгаа түлөө Россин Федерациин арадай артист Дугаржап Дашиев РСФСР-эй Гүрэнэй шанда 1983 ондо хүртөө һэн.

Дугаржап Дашиев зохёохы, дууша хаһынгаа түлэг дунда ябана. Тэрэ гансашье түрэл республикынгаа хүдөө нютагуудаар бэшэ, мүн Совет орон соогуураа, хилын саагууршье олон удаа гастрольдо байдаг.

...хёохы болон ажабайд... гол замые тодорхой... жэ байгаа һэн.

Эдэ үдэрнүүдтэ Д... Дашиев совет орон... дуушадтай хамта Б... Арадай Республикада... рольдо гаранхай.

Вл. МАТВИЕВ...

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. ...эй Верховно Советэй ... Д. Ц. Дашиев Ула... Советскэ райсоведэй ... сэдкомой түрүүлэгшэ ... гин хоёр һунгагшадтай ... залгын үедэ. 2. Ажал... лөө, амарха сагтаа ... лөөрөө ой руу ошохо... даа! Зүүн гарһаа: Нам... даева Дугаржап Даши... Зоригто, Бэлигтэ ... гээ. 3. РСФСР-эй ар... тист Дугаржап Даши... хэ-Булат баатар» гэж... шын буряад оперодо ... тиие гүйсэдхэнэ.

Авторай ...

Д. ДОРЖОГУТАБАИ

ЮУГТЭ ГОЛОЙ АДАГТА

Юугтын адаг — жаахан талмай
Юрын бэшэл — угайм бууса, —
Юунһээш үлүү һайхан нармай
Юрөөл дуунайм эхин нюуса!
Үлгы буусым хоймор тужа,
Үүрынь бэлэйл элдэб ангай, —
Үниин жэнхэн домог туужа
Үбэртэлһэн баян хангай
Хүлдэ орон эндэл тэнжээ
Хүхюун үсым балшар наһан.
Хүрьһэн доронь нойрсон шэнгээ
Хэдэн үсым түрэл яһан...
Шэлбэ дээрээ удаан тогтон
Шэнжэн байнаб гэрэйнь һуури.
Буура мэтэ үндэр Ёгдон
Буурайн һууна угайм «үүри!»
Үбгэн эбым һууһан газар
Үндэһэнэйм хэтын нэрэ.
Морёор ерээд, нэгэ хабар
Мойһо таряаб адха үрэ.
Эгээн тоонтын мүнхэ нюудаг —
Элинсэгэйм алтан зууха,
Эмгэн эжым энхэ нютаг, —
Эльгэн холым нангин түүхэ!

ЭСЭГЫН ХОЁР

(АХАДА ХЭЛСЭДЭГ ОНТОХОН)

Эртэ урда сагта эсэгын хоёр хүбүүдые тайга нютаг тагнуулда эльгээбэ ха. Ехэ хүбүүн хурса, хурдан, һубэлсэн, холын бодолтой. Бага хүбүүн гүлмэр залуу, эрхэ һэн бэээ.

Хүбшэ холо, зонһоо таһархай, хамгаалалтагүй хадалиг нютагайхидта зоргоороо добтолхоо орожо ябаһан дээрмэшэдые эсэгын ехэ хүбүүн харажархёод: «Эндэ үсөөн бидэнэй тэсэжэ тэмсэхэ арга үгы. Түргэн ехэ арадтаа дуулгаха шухала байна», — гэжэ шиидэбэ.

Хада байсын хабшалмар харгы гарган, хүсэтэ арад зон тээшээ тэрэ шамдаба. Дүү хүбүүн тайгада таһаржа гээгдэһэнээ гэнтэ мэдэжэ, ухаа алдан:

— Аха! Аха аа? — гэжэ ооголбо. Хада ууланууд: «Аха аа!» гэжэ дам саашань сууряатуулба. Харюу хүлеэжэ ядаһан дүү хүбүүн бури мэгдэжэ:

— Аха аа! — гэжэ үргэлжэлүүлэн ооголжо уйлаба, орилбо. Хада ууланууд мүн лэ сууряатуулба.

Дүүгэйнгээ хашхарха, орилхые ахань дуулахадаа:

— Яба орлиг! Ухаа ороохо. Мүрөөрни хүсэжэ ерэхэ. Намда тэрэнэй туһа хэрэгтэй, — гэһэн байгаа ха. Тэрэнь баһал сууряатан дуулдаа.

Эсэгын ехэ хүбүүн Ангар мүрэниие үгтан, арад зондо ашатай туһатай хэрэг бүтээжэ «Аха» алдартай боложо, ахаяа олож туһалһан дүүнь «Орлиг» гэһэн нэрээр мүнхэрөө һэн гэхэ.

Цокто НОМТОЕВОЙ
суглуулбариһаа.

СЭХЭ РУУНЬ

ХӨӨРЭЛДӨӨН

УРИД ОЙЛГОЛСОЁЛ

— Арбан жэл болобо гээшэ ха. Тэрэ үедэ минии тон дүтын бэшэшье һаа, нэгэ нүхэрни намтай гэнтэ хөөрэлдэхэеэ болишобо гээшэ. Олон жэлдэ хамта ажаллаһан тула «юун болобо, яаба гээшэб!» гэжэ тэрээнһээ асуугдаа һэн. Тиихэдэм намтай хөөрэлдэхэ дурагүй байжа, «өөрөө бодожо үзэ» гэжэ харюусаһан юм. Би тэрээн тушаа муу юумэ хээгүй тула тэрээнтэй дахин хөөрэлдэхэ һэдэлгээз орхёо һэм. Нэгэ хэды үнгэрһэн хойно намайе хүн хардаа гэжэ ойлгобоб. Тиин энээн тухай нүхэртөө хэлэхэ хэрэгтэй байгаа. Теэд энэ удаада миниишье омогни хүдэлжэ, халтад гэһэн түрүүшын гүрдэлгэдэ этигэхэ ахир амитан хаш гэжэ һанаад, тэрээнтэй хөөрэлдэхэ һэдэлгэ хээгүй һэм.

Олон жэл үнгэрһэн хойно гэнтэ уулзашабабди. Ех саг үнгэржэ, бидэшье гомдол, голхоролоо мартаһан байгаабди. Гэбэшье тэрэ ушар тухай хөөрэлдэжэ, гүрдэлгэ байһыень мэдэлсэбэбди. Тиигээд телефонойнгоо номер бэе бэедээ үгэлсөө һэмди. Теэд тэрээнһээ хойшо юундэшьеб хонходолсоогүйбди.

Иимэ ушарнуудые хүн бүхэн һанаха бээз. Хэрбээ саг соогоо үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэжэ шададаг һаа, ямар олон хани барисаан, инаг дуран, гэр бүлэ бүтэн үлэхэ байгааб! Юумэ эбдэхэдэ бэлэн, харин няажа, дахин бүтэн болгохонь бэлэн бэшэ даа.

Дүрбэн зуу шахуу жэлэй урда сэсэн мэргэн Шекспир Венецийн маврай түүхые хүн түрэлтэндэ үдхалан хөөрэһэн бэлэй. «Альба жэльбэдэнь абташахагүйн тулада би тэрээнтэй хөөрэлдэхэгүйб». Дууһан үгэнүүд бээз? Тэдэниие Отелло хэлээ бшуу. Энэ трагедиин юугээг дүүрэһэниинь һайн мэдээжэ. Тэндэ, Кипртэ, хэрэмэй ордоной унталгын таһаг соо хөөрэлдөөн болоо. Теэд дан оройтожо болоо.

Харин мүнөөшье Ягодал адли хара һанаатан үшөөл бии бшуу. Тэрэ муу мэхэтэ Яго Отеллын түрэ дээрээ бэлэглэһэн, гоёор урлажа оёһон жаахан пулаадые ондоо хүнэй унталгын таһалга соо хаяһан байгаа. Тэрээндэл адляар харата һаналаа гүйсэдхэдэг хүнүүд мүнөөшье бии. Муу һайн бэшэгүүд, нэрээ хэлэнгүйгөөр хонходолго, хэн нэгэн тухай муухай үгэ һэмээхэ нэр тараалга — эдэ бүгэдэ ехэ гай гасаланһаашье доро бэшэ аал? Тиин иимэ байдалтай ушархадаа, бидэ ухаатай бодомжотойгоор, нэрээ хүндөөнгүйгөөр бэеэ барижа шададаг гүбди?

Тиин олон ушарта муу мэхэтэ, нэрээ нюуһан гүрдэгшэд хара муухай хэрэгээ бэелүүлжэ, хүнүүдэй хоорондо яһа хаяжа шададаг юм. Би хүнэй хэлэһэн үгэ бүхэниие шалгажа байгты, ямаршье юумэндэ бү этигэгты гэжэ уряална бэшэб. Харин тад һөөргэ, түрүүшын һард гэһэн «баримтаар» дүтынгөө хүндэ этигэл найдалаа бү алдыт, тэрэмни харата муухай юумэ һанаашалха, хэхэ гэжэ бү һаныт гэжэ уряалхые хүсэнэб.

«Юун болобо гээшэб» гэжэ һанаад, хөөрэлдөөгүй орхиһон ушарнууд заабол гашуудалта байдалаар нүхэсэлэй таһаралгаар, үүдэ, үрхэ нэшэлгээр дүүрэдэг бэшэ. Гэбэшье энэнь мүр сараагүй үнгэрдэггүй. Үдэр бүриин юрын байдалда обёорогдонгүй шахуу үнгэрһэн, нүгөөдэеэ гэмнэхэ, зэмэлхэ һанаашалганууд хог хойшолонгүй үнгэрдэггүй. Энэнь гансал гэр бүлын байдалда үзэгдэдэг бэшэ. Энэнь обществодо угаа ехэ экономическа хоро хүргэнэ бшуу. Хэн нэгэнэйнь муухайгаар хелойжо харахадашье, тэрэ хүнэй сэдьхэлдэ амар бэшэ байдал тохёолдожо, ажалдань муугаар нүлөөлдэг. Хэрбээ, жэшээнь, тушаалыешни дээшэлүүлхэб гэһэн аад, һүүлдэнь нэгэшье тайлбариин үгэгүйгөөр тэрэ һуурииe ондоо хүндэ үгэжэрхихэдэнь... Мүн ямаршье ойлгогдосогүй шалтагаанаар танда муугаар хандадаг болобо гэлэй... Имагтал энээн дээрэһээ олон хүнүүд «өөрым дураар ажалһаамни гаргыт» гэһэн мэдүүлгэ бэшэдэг.

Тиин хэн нэгэнэй гү, али олон хүнэй бидэндэ гэнтэ муугаар хандадаг болошоходонь, энэ юун дээрэһээ болобо гээшэб гэжэ хүнүүдэй үнэн сэхээр тайлбарилхыень хүлеэгээд, ушар удхыень мэдэһэн хойноол шиидхэбэри абадаг болобол.

Валерий ЕВСЕЕВ,
СССР-эй Журналистнуудай холбооной шангай лауреат.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо. Нүхэр А. А. Громыкада шагнал барюулагдаба. «Агуу Октябрьда—эрхим угтамжа» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. Мал ажал—онсо шухала һалбари. «Хэлэһэн үгэдөө хүрэбэ» — Г. Башкуевай статья.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Ямаршье ажалһаа тунхарилдаггүй» — В. Галсановай статья. Табан жэлэй түрүүшүүл. «Туйлалта»—М. Павловай статья. «Үгэ ... шуул үшөөл бии ба... М. Хензыхсновэй ... «Кадрнуудта анхарал ... оролдолго» — А. Да... статья. «Правда Бу... газетэдэ бэшэһэнэй ...

Гурбадахи хуу... «Зохёон байгуулхы ... баяр жаргал» — Вл. ...евскиин фотоочерк. Со... оронуудта. Хилын са... абтаһан мэдээсэлнүү...

Дүрбэдэхи хуу... Манай совет эһо ... «Инаг дуран гэжэ нэр... Р. Гаязовай рассказ ... нютагай һонин. «Гэ... эхэнэрэй анхаралда» ... холнууд, мэдээсэлнүү...

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Время» 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Элүүр энхэ байха гээ һаа». 10.05 — Шатараар дэлхэйн чемпионат. 10.20 — «Спортлотогой» 42-дохи тираж. 10.30 — А. Литвиненко дуулаха. 10.55 — «Энээниие таанад шадахат». 11.20—«Уран зохёолшо ба ажабайдал». 12.40 Белградай сүлөөлэгдэһөөр 40 жэлэй ой. 13.00 — Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 13.25 — «Һанана гүш, нүхэр». 14.25 — «Ургамалай аймаг». 15.10 — «Гэр бүлэ ба һургуули». 15.40 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 15.55 — Баримтата фильм. 16.35 — Мультфильмнүүд. 17.05 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 18.05 — Залуу гүйсэдхэгшэдэй бүхэсоюзна IV телеконкурс. 19.50 — Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетовэй хөөрөөн. 20.20 — «Хүгжэм театрта, кинодо ба телевиденидэ» гэһэн дамжуулгын хуудаһануудаар. 20.45 — «Последний визит» — уран һайханай фильм. 22.00—«Время». 22.35 — «Элүүр энхэ байха гээ һаа». 22.50 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак» — «Крылья Со...». 00.15 — Шэнэ һонин. ...

ХОЕРДОХИ ПРОГРА...

Москва. 9.00 — Үг... гимнастика. 9.15 — ... энхэ байха гээ һаа». 9... «Сугтаа — эбтэй бу... 9.50 — Грузиин ССР-эй ... видениин программа. 1... «Бултанда зорюулагда... дион». 11.55 — «Ур... почто» — хүгжэмтэ ... га. 12.25 — Ритмическ... настика. 12.55 — «Три ... о Туве» — баримтата ф... 13.45 — «Урданай Т... аялга дуунууд». 14.10—... зание о Чхун-Хян» ... һайханай фильм (1-дэх... хи сери). (КНДР).

Улаан-Үдэ. 16.20 — ... тэ «Уншал даа» гэһэн ... жуулга. 16.50 — «Ки... аяншалгануудай ... 17.10 — «Комсомолой ... тэдэй һургуули». 17.40 — ... ряад хэлэнэй хэшээл.

Москва. 18.00 — ... гээр СССР-эй чемп... ЦСКА — «Динамо». ... 20.15 — «Элүүр энхэ б... 20.30 — Хүгжэмтэ киоск. ... «Амгалан нойрсогты, ... шуул». 21.15 — Уласоо... дын шэнжэлэл. 21.30 — ... жэмтэ карусель». 22... «Время». 22.35 — «Пр... свидетеля» — уран һ... фильм. 24.00 — Эст... программа.

САҺАН УЛАРИЛ

МҮНӨӨДЭР республика доторнай үүлэтэйшэг байха, зарим нютагуудта багахаһаар саһан орохо. Баруун-хойноһоо секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр һалхилха. 0,5 градус дулаан, урда районуудта 9 градус хүрэтэр дулаан, хойто район... 5 градус хүрэтэр ... байха.

Улаан-Үдэдэ бүрх... байха. Саһан балай ... гүй. Баруун-хойноһоо ... кундын 5—10 метр ... тэйгөөр һалхилха. 0-... градус дулаан байха.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ. 23. редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам редактора—2-68-08 зам. редактора — 2 62.62 отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66 76, отделы: партийной жизни—2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ — 2-60-21 2 57-63, информации — 2-60-91, переводов —2 54 93, писем и селькоров —2-67-81 корректорская—2-33-61, выпускающие— 2-35 95 отдел объявлений —2-65-54

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-00582. Заказ № 241. Индекс 04649.